

త్రాసుకునాగార్జున వైద్యులచేయున్న వాక్యములను ప్రకటనాధ్యక్షము ముద్రాను మద్యకాననిషేధక సంఘమువారు నూన పంపించిరి. దానిని క్రింద ప్రకటించుచున్నాము: వైద్యులందరును కాస్తూరిత్యా పరిక్షించి రుజువుచేసి, తమ ఆనుభవము వల్ల నే కూడా క్రిందిసంగతులు రూఢిగా నిజమని చెప్పుచున్నారు. సారాయిలు, కొకేయిన్, నల్లచుండు, భంగు, గంజాయి, చరాసు మొదలయిన వస్తువులన్ని విషయములు. వానిని కొద్దిగా నయినను పుచ్చుకొనుటవలన గుర ఇండియా జేకును గుంటి కాక జేకములలో చాలా అపాయకరమగును అని జేనాబాధ్యక్షు ఎన్నటికిని పూర్తిగా తినివేయజాలవు. మత్తు కలగజేయు వస్తువులను వీనిని పుచ్చుకొనక, మత్తు కలగజేయని చానిని మాత్రమే పుచ్చుకొనుచుండువారే ఎక్కువసహనశక్తిగలవారయి యుండురు. అట్టివారు మాత్రమే తమకు అంటురోగములు మొదలయిన వ్యాధులు రాకుండఁ జూడునట్లు ఎక్కువ బాంధవసోగముగలిగియుండురు. సారాయిలు పుచ్చుకొనువానికి మరింత కులభముగ శోగరోగములు వచ్చుటకు వీలుండును. అట్టివారి విడ్డబుడచాల వారికలగకమానదు. సారాయిలు పుచ్చుకొనుటవల్ల కరువుపల్ల కలగు బాధలు ఎక్కువయగును. సారాయిలు పుచ్చుకొనిన పక్షయందు, పేరు ఆసురోగము రాదనుమాట ఎంతమాత్రమును నిజముకాదు. సారాయిలు పుచ్చుకొనుటవల్ల మనుష్యులు తమకు విషజ్వరములను, ఊపిరితిత్తులు గుల్లిపోవుట యను రోగమును కలిగించే పురుగులను ఎదిరించలేక పోవుదురు. ఈ మాటలన్ని నల్లచుండు మొదలయిన మత్తు కలగజేయు వస్తువులన్నిటిని గూర్చి కూడను రూఢిగా నిజమయి యున్నవి. కాబట్టి మన ఇండియా జేకస్థులందరును, తమ మతాచారములను సంఘాచారమునను నిధించుచున్నట్లు, మత్తునుకలగజేయు వస్తువులను వేనిగాని ఎంతమాత్రమును పుచ్చుకొనుటండఁ జూడవలెనని విన్నవించుకొనుచున్నాము.

స్థానిక వార్తలు

హిందూ దేశ ఆర్థిక పరిస్థితి:— రాజావు సంవత్సరపు ఆర్థిక పరిస్థితిను వేరేలా చూడరాదు. మన దేశమున జరుగుచున్న ఆర్థిక పరిస్థితిను వేరేలా చూడరాదు. మన దేశమున జరుగుచున్న ఆర్థిక పరిస్థితిను వేరేలా చూడరాదు.

తెలంగాణ ప్రభుత్వము:— దక్షిణాఫ్రికాకు బోయలను పంపించుటకు పరిమితును 22-వ తేదీనాటి నాటి నాటికి 6 గంటలకు జనరలు పోస్టాఫీసులో కట్టి వేయబడును.

మధురవాణి పాఠశాల:— కాలేండురు, మైసూరు: ఈ కాలేండురును తేలులు, వారములు, ముఖ్యముగా పండులు, పొందుపరుపబడినవి. ఒక్కొక్కమాసమున కొక పుటనదలి వేయబడి, జేబులో నుంచుకొనుటకు వీలుగ నున్నది.

పార్కు గండ్లగోళము:— పార్కును గలిగిన అన్ని ప్రమాదములను గానుపడి జనరలు ఆర్థిక పరిస్థితిను చికిత్సనొందుచున్న వారు ఆర్థిక పరిస్థితిను నిర్మిత ద్వారమును నిడిచి స్వస్థులగుటకు వెళ్లిరి.

కవిసార్వభౌమ రవీంద్రనాథ ఠాకూరు:— రేపు శుక్రవారమునాడు తెలంగాణమున జరుగబోవు చిత్ర పట ప్రదర్శనములకు వెళ్ళుచున్న రవీంద్రనాథ ఠాకూరు గారు దర్శన బంధువులతో నొకరి చురుకుడువలన కొంతకాలము వరకు తెలంగాణము వెళ్ళుచు తెలియచున్నది.

అధికారసయోజనములు:— శ్రీ కాటలము సముకత్యురు జి. పట్టియ, వెళ్ళుచున్న మామూరికి బదలాయించిరి. నంద్యాల సముకత్యురు ఏ. జె. కింగునారిని తంజావూరుకి బదలాయించిరి. జె. వి. స్మిత్తు వి. సి. ఎస్. గారిని బళ్లారిజిల్లా కలెక్టరుగా నియోజించిరి.

కాలేండురు:— యా. రా. సింగారము కంపెనీ వారు ప్రయత్నించిన 1918 సంవత్సరపు కాలేండురు మామూలైనది. అది నంద్యాలను ముద్రించబడినది. కాలేండురు రాజిగారి భార్యపట్టుకు వాసిపై కొప్పలవేసిరి. వి. యా. పరమరామయ్యగారి నంద్యాలను కాలేండురు మామూలైనది. దానిని పంపించుటకు కాలేండురు వచ్చును.

అగ్నిప్రమాదము:— ఎ.వి.వి. కంపెనీ కిర సనాయిలును గానుపురమునందు తీసికొనిపోవుచున్న రైలు బండి దొడ్డపట్టియెద్ద తీసికొనిపోవుచున్న కిర సనాయిలును అగ్ని ప్రమాదము కలిగినది. అసయమును రైలు ఆధికారులు తక్షణమే చూచి అగ్ని నెంకో కట్టముమీద వాచ్చిరి. రెండుజేల రూపాయలవరకు నష్టము కలిగిన దని తెలియుచున్నది.

దక్షిణ ఇండియా బ్రాహ్మసమాజము:— బ్రహ్మసంఘ కేంద్రకర్త సేతులవారి నిర్ణయ ప్రకారమున సమాజమునందు (97, అన్నాపిల్ల వీధి) ప్రా. ఫె. లు ఎమ్. వి. ఎస్. నుబ్బారావు ఎమ్. వి. గారు 1 వ జనవరి బుధవారం 5-30 గంటలకు ఈశ్వరీపాసన సమితి బ్రహ్మసంఘాని తీసికొనును గూర్చి ధర్మోపన్యాసము గావించును.

మదరాసు ప్రచారక సంఘము:— ఈ ప్రచారక సంఘము వారి యాజమాన్యమున రేపు సాయంకాలము 5 గంటలకు మొరారియలు మామూలు, మేజరు మల్లెయి గారు “జర్నలిస్టుల యుద్ధ సేనానుకూల పోయెచ్చునీ” అను చిహ్నమును గురించి యాజమాన్యసంఘము. 50 ఆర్. టె. యెద్దరు కార్యదర్శిగారు సభాధిపత్యము వహించును.

నిమ్మజాత్యుద్ధరణ సంఘము:— ఈ సంఘము వారి యాజమాన్యమునందు మొన్న సాయంకాలము 4½ గంటలకు వ్యాసపాడియం దొక గొప్పపథ జరిగినది. మంగళా నంద జీ స్వాములవారు సభాధిపత్యము వహించిరి. జంబునాథులగారు, బ్రహ్మసంఘస్వాములవారు ధర్మమును గురించి గంభీరపద్యముల నిచ్చిరి. ఆధ్యక్షులవారు సమంతము ప్రకృతకాలమున ధర్మ మేలగున నున్నదియు వివరించుచు మాట్లాడిరి.

డాక్టరు నాయుడుగారు:— డాక్టరు టి. ఎం. నాయుడుగారు రేపునము 9-45 గంటలకు బొంబాయి మెయిబండ్లలో నిచ్చుటకు వచ్చిరి. నెం.టె.ల ప్రేమను గొప్ప దక్షిణాఫ్రికా దేశ లిబరలు ఫెడరేషను, మదరాసు ఆది ప్రావిడెన్స మహాసభ, మదరాసు దానినద సంఘము, ఇండియన్ క్రైస్తవసంఘము, సోతు ఇండియన్ ముసల్మాన్ సంఘములవారు డాక్టరుగారికి అతిథ్యమిచ్చి జస్టిసు కార్యాలయమునకు ఉత్సవముతో తీసికొని వెళ్ళుదురు.

బెదరించి సోమియ్య పురమొరించుట:— చెన్నైలో దేవాయ గొండురు కంపెనీవారు పత్తులను చారిట్టుకలెక్టరు కిర్రిగివిందరాజుల నాయుడుగారు యీ నెం. 6-వ తేదీన వ్యాసపాడి గ్రామములో పెద్దయి దొరసానిగారి యొద్ద ఒక బిల్లునుగాను 50 మామూలులకు ఒకటయినది వచ్చుచుండగా మార్గమున యిచ్చుచు వచ్చుచు ఎదురుపడి వారిని బెదరించి కొట్టి ఆ 50 మామూలులను తీసికొని వారిపోయినది. నారికి గుండెమీదను భుజముల మీదను మంచి గాయములు తగిలినవియు ఒకరు చాచియుచున్నాడు.

గ్రంథ విమర్శనము:— మొదట మామంత్రి రావు గారిచే రచియింపబడిన “సో.ప్రా.బు” అను పద్యకావ్యము మా కార్యాలయము చేరినది. ఇది మామూలకావ్యములు అను అంగకవితే రచింపబడిన “సో.ప్రా.బు” అను పద్యమును గ్రంథమునకు భావంతరికరము. మామంత్రి రావుగారు గ్రంథమును తమ తండ్రిగారి కంకితమొసర్చిరి. గ్రంథము భావంతరికరమునలె గాక యుంతరితమి చక్కతైతిని ప్రాయబడినది. కవిత్వము మిగుల రసవంతముగను, భావోన్మత్తము. కావ్యవిభావములను చూచుచున్నవారు చూచును. ఇట్టితైలితో నికరి యొక స్వకపోషకత్వగ్రంథముల రచించు చని విశ్వసించుచున్నారము.

ఆయుర్వేద సంఘము:— వైద్యవిశాలమున, ఆయుర్వేదసంఘమునకు కె. జి. సతేశ్వరశ్రీ గారు మా కిట్టు ప్రాయము వచ్చును. ఆయుర్వేద వైద్యుల లాభాధ్యక్షులనుకర సమన్వయమును అను జనవరి 14-వ తేదీ మంగళవారమునాడు ఆయుర్వేదసంఘము మొరారి నెం.కో.లను బిడ్డేశంక బడినది. పునః వైద్యమును, ఆయుర్వేదాభిమాను తెల్లవరు తిరుపతి క్షే. డి. అంబెల్ కులము కట్టచెట్టియగునది ఆయుర్వేదాధిపతి డా. రాయలమునందు మై నికరించిన దినమున జనవరి 14-వ తేదీన విశ్వసీ ఈ పద్యకావ్యమును విజయవరమున నెం. వేపు ప్రాథమికము. ఇందును చూచు యేమైన ఈ ప్రకృత్యుత్తరములను జరుంగునాడు మోచూరించిన డా. రాయల మందలి ప్రధాన వైద్యుల పేర్లు ప్రాయము వచ్చును.

ఉరిశిక్ష ఖాయుడుగారు:— 4 వ సంవత్సరము క్రిత ను నెం. 7 వ తేదీన కులవారు యెదులమున నొకరు, గొప్పశి గానున్న నుమాత్యుల పుట్టింట్టికి తీసికొని పోవుటకు అల్లని యింటకి వచ్చిరి. తన తేనెగొట్టి అల్లను ఎక్కడికో వెళ్ళింపు నిద్రించుచున్న మామము కత్తితో కొట్టిచంపె నని అల్లనిమీద నేర మారోపించి పోలీసులకు నివసించుచున్న పులవారు నెమన్ను కొట్టుకు బయటకు వెచ్చిరి. అల్లను మామగారి వరణవిషమును తన కేమియు తెలియదని నాదించెను. కాని వ్యాపారాధికారి అతడు నేరభూదరి తీర్చుమిది మరణ శిక్షను విధించెను. నిన్న వ్యాపారములను సమాజములను నేమియు గాననదనకు జిల్లా అడ్మినిస్ట్రేటరు అప్పీలు చేసెదెను. వ్యాపారములను కేసుకులము మిళిలింది క్రిందికోర్టు వారి తీర్పును ఖాయుడుగారు.

కుళ్ళిను ఇండియాలో బంగాళా యుద్ధ పంట:— బంగాళా యుద్ధ యుద్ధమును ఏదెన్ని వారు యావద్దముల ను పండించుట యందు కేసునున్న స్పెషి. గురుల సంక్లిష్టి కరముగ నున్నది. పూనాయులమును కట్టపు దిక్కున యీ పంట 80 వత్సములకు పూర్వము ప్రభుత్వమునకు ప్రారంభించబడినది. క్రమక్రమముగ నీది వ్యాపింపుచున్నది 5000 యకరముల భూమి దీనిక్రింద నేర్పగుచున్నది. కుళ్ళిను కాభోగ్యులగు, డాక్టరు హోల్ట్ మామగారు సుగుల క్రెడెన్తో కృషి సలుపుచుండుట ప్రోత్సహకరము. వీరికి యిచ్చిన సమర్థులగు వారనేమిట సమాచారముగ నున్నాడు. ఈ యూనియను ఏదెన్నివారియొక్కయు, యీ పంట కార్యాల

యమయొక్కయు, యితర ప్రముఖోగ్యులయొక్కయు, చిత్రపటములతో మా కార్యాలయము జేసిన గ్రంథము విరాజిల్లుచున్నది. ఇందు యీ యుద్ధ పుస్తకముల గూర్చియు, వాని చిత్రపటముల గూర్చియు వివరముగ తెలుపబడియున్నది. ఈ పంట యొకను విరివిగ వ్యాపించుటల వీరింకను యెక్కుడు దీక్షతో పనిచేయుదురని విశ్వసించుచున్నాము.

రహదారి పత్రములు.

ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనము.
మదరాసు ప్రభుత్వ కార్యదర్శులకు ఎల్. డి. స్వామి కల్లుపిల్ల గారి క్రిందివిషయములను ప్రకటించుచున్నాము:—
యూరోపు ఖండమునకు వెళ్ళువారికి రహదారి పత్రముల నిచ్చుటకు గాను మదరాసు ప్రభుత్వమువారు నెలకొల్పిన రాష్ట్రీయ సంఘమునందు మానవీయులగు సర్ విలియము ఏలింగు గారు తాత్కాలికాధ్యక్షులుగను, బ్రిగేడియరు జనరలు ఆర్. జి. బర్నసు, మేజరు ఎ. సి. ఇంగ్రాము వి. ఎం. ఎస్., ఆనరబిలు ఎ. ఆర్. లాప్టన్ తో జకాహు వి. సి. ఎస్., రెటరెండు ఈ. ఎం. మాక్సిలు, టెన్టు అండుకంపెనీ వారికి సంబంధించి టి. ఎం. గాను, గార్లు సభ్యులుగ నుండురు. సంఘమునకు హెల్తు ప్రావును వి. సి. ఎస్. గారు కార్యదర్శులుగ నుండురు. రహదారి పత్రములకు గోరువారి సంఖ్య యెక్కువగు మామము కట్టచున్నందున ప్రభుత్వము నొందరపడులమీద వెళ్ళువారికి రహదారి పత్రము లిచ్చుటకు. కావున రాజావు మామ నెలలలోపుగ విశేషములకు వెళ్ళ నిశ్చయించుకొనిన వారు రహదారి పత్రములకు తక్షణమే దరఖాస్తు పెట్టుకొనవలయును. ప్రభుత్వమువారి యుత్తములు జనవరి 24-వ తేదీనాటి నుండి కార్యరూపమున తెల్లబడును. ఆనాడె చుండల స్త్రీమరు బయలుదేరును. అస్త్రీమరు ఆనాటినుండి తరువార బయలుదేరు స్త్రీమరు ప్రభుత్వమువారి స్వాధీనమున నేయుండును. ఈ నిష్పంధమును కొంతకాలమువరకు విదేశపు నౌకలకు అన్య యించవు.

గావున ప్రయాణము చేరు నిశ్చయించినవారు సంఘ కార్యదర్శిగారికి దరఖాస్తులకు పంపుకొనవలయును. మార్చి 31-వ తేదీ వరకు ప్రయాణము చేయువారు క్రొత్త దరఖాస్తులకు కావ్య మైనంతవరకు కార్యకర్తకి బంపవలయును. దరఖాస్తుకామా నాడు మదరాసు పోలీసు కమిషనరుగారి కద్దను, జిల్లా మేజిస్ట్రేటుల కద్దను తీసివచ్చుచు కొన్ని సంఖ్య నవల రెసిడెంటు గారి కద్దను కోరగలవు. ఈ విషయమును యొకను జామలిన విషయములను, పోస్ట్ నెటుజాన్యాయం ముందు సంఘ కార్యదర్శిగారికి గ్రామీ తెలిసికొనవచ్చును.

ప్రయాణములకు రహదారి పత్రములు అత్యవసరములు. కావున ప్రయాణికు లీవిషయమున తొందరపడుట అవసరము.

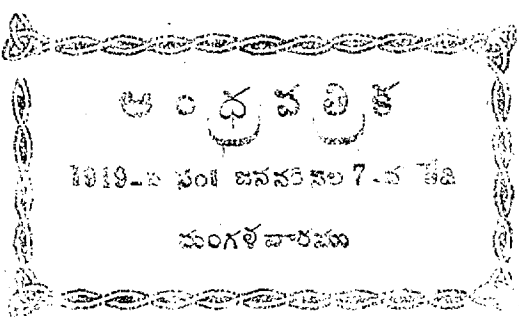
లోకమాన్య తిలకు: లాయడుజార్జిగారు.

10, మాక్సిము, యెనావేట్, డెల్లు. 2. 13, నవంబరు, 1918
రైట్ ఆనరబుల్ లాయరుజార్జిగారికి, ప్రధానమంత్రి ఆయా.

భారతదేశ ప్రభుత్వవిషయ సభాపత్యమును, భారత స్వాతంత్ర్య సమితి పత్యమును, అత్యంతమున బ్రిటిషు, మిత్రమండలివారు సంగ్రామ విజయమునకై యెన్నైన సునకార్యములకాది మీకు నావార్తను పూర్వకాభినందనముల నొప్పుచు చున్నాను. ఉదారభావ సమన్వితము మీ నాయకత్వముక్రింద రానున్న తాత్కాలిక సంధికాంతి, స్వాతంత్ర్య వ్యాపకమునకు మార్గదర్శక మగు గాకయు విశ్వసించుచున్నాను.

తిలకు
10, హెంకు స్త్రీలు, వెలుహు.
20, నవంబరు, 1918
వి. జి. తిలకుగారికి.

ఆయా.
మీకు నవంబరు 13, తేదీన ప్రాసినశేఖరు ప్రధానమంత్రిగారు మీకు నమస్కరించుటయు, మీకు దయతో పంపిన సంతకమునకు వారు అభినందించుచున్నారనియు మీకు దెలుపబడినదని వాతొనుడివిరి.
ఇట్లు
(సంత) ఎఫ్. ఎల్. నెవిస్సును.

ఆంధ్ర దేశపు సమస్యలు *

ఆంధ్ర దేశ మిప్పుడు కొన్ని కారణములచే, సంక్షుభితమై యున్నది. దేశమునంతట సంచలించ జేయుచున్న స్వదేశీయ సమస్యలకుండ, ఆంధ్ర దేశపు కృషివలులు, తమ ప్రత్యేక ప్రతిభలనుచే నాదోళనాపూర్వకముగా యున్నాడు. సంగ్రామ కారణముచేతను, వర్షలోపముచేతను, ఆంధ్రదేశ మున కాటకము పెరుగుచున్నది. వైవిధ్యమున కల్పవనముగ, వస్తువుల ధరలు విపరీతముగ హెచ్చి పోవుచున్నది. ఆహార సమస్య యన్నిటికన్నను ప్రధాన సమస్య యగుచున్నది. ఈ బాధను దోలగించునా రెవరును గానింపరు. ఈ బాధ యటుండ, నీటితీరు వ హెచ్చు దల మూలగుచున్న నక్కవై తాటికాయ వడుటవలె, వరిణమించినది. ఈ హెచ్చుదల చనికి రాదని, ఆంధ్రదేశ మంతయు నేకగ్రీవముగ నుద్భోషించు చున్నది. ఇంద్రప్రస్థా యభేదము లెవ్వరియ లేవు. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర సమస్యలుగాని, స్వరాజ్య సమస్యలుగాని, ఈ విషయమై నెట్టిభేదభావముల కెడమియలేదు. ఇందలి కష్టములు ప్రతివానికిని అనుభవైక వేద్య మగుటచే, అభిప్రాయభేదము గలుగుట కవకాశము లేదు. దీని మూలమున, రయితులలో క్షిప్రపరోధ ము నుండుచున్నది. విద్యార్థుల అడ్డాయి లేకుండగనే, రయితుల నేకప్రదేశీయములకు సభల జేసి తీర్మానముల గావించిరి. అని సరము గలిగిన యెడల, సాత్వికసోద్రత మయినను నవలంబించెద మని శత వధ మూనిన, రయితుల బాధలు వారికి చెలిసింబులు, మరెయిదికి తెలిపబంపు. వారి సహకారము లెట్లు గుండెయలచెనను కర గించుచున్నది. నీటి తీరుప హెచ్చుదలకు ఆజే వగుల జెప్పకొనుటకు గడువుమాత్రము హెచ్చించ బడుచున్నదిగాని, దానిని దీసివేచేడి సూచనలు గానవచ్చుట లేదు. ప్రజాసామాన్యమునకు విద్యార్థులు, మిత్రులు గారని, అధికారవర్గము చెలిపె దరు. ఇతర సమయములందు వాటివై ప్రత్యేకాభిమానము జూపెడి యధికారులు రయితుల ఘోష నాలించి, వారికి వ్యాధి మొసగుట సమంజసముగ నుండును. ఈ సమస్య యటుండ, వంశపారం పర్యపు హక్కుల సవరణలెల్లను గూడ, ఈ సమయముననే ప్రకటించుటచే మానసిక కలనర మితేయించుచున్నది. ఈ విషయమై గూడ సభ లనేకములు జరుపబడుచున్నవి. బాపట్లలో నిటీవల జరిగిన సభలో, నున్నత ప్రభుత్వోద్యోగ మును సమర్థితో నిర్వహించి, ఇప్పుడు ప కార వేతనము నొందుచు, బంగోలు తాలూకాబోధన కధ్యక్షులుగ నున్న రావుబహదూరు దేశరాజ కృష్ణయ్య వంతులుగారధ్యక్షత వహించి, క్రొత్త చట్టము ప్రబలనప్రదాయక మని సహేతుక ముగ ముచ్చటించిరి. ఆ యుప వ్యాసమును నిన్నటి దినము ముద్రించుటయిది. వంశ పారంపర్యపు హక్కు దొలగించినచో, ఎల్లకపై నియామకమును నెలకొల్పుట భవ్యము. అప్పుడు దివాగిత్తబట్టి నియామకము కొనసాగును. అటులగాక, ఒక కీడును మాన్పుట కంతకన్నను

నష్టదాయకముగ వేరొక కీడును ప్రవేశపెట్టుట, మిగుల ననుచితము. క్రొత్తచట్టమువలన జ్యేష్ఠాను క్రమణిక తొలగించబడును. ఆ వంశములో ఎవరు తగినవారని అధికారికి దోచునో, వారిని నియ మించవచ్చును. ఇట్టి నిరంకుశాధికార మయినను, నిదివరకువలె, దీనివలన ఆఫీసరులో నిలిచియుండక, తహశీల్దారు డిప్యూటీ తహశీల్దారు కొనగ బడుచున్నది. ఇట్టి ఏర్పాటు, ఎంతటి దుర్లభ ముల కవకాశ మిచ్చునో, ఊహించుట సాధ్యము. వంశపారంపర్యపు హక్కు బహిరంగముగ దొల గించబడక బోయినను, ప్రచ్ఛన్నముగ దొలగింప బడినది. వంశములో నెవరును తగినవారు లేరని ఊహించినచో, అధికారి తన యిచ్చవచ్చిన బయటి కొనినినియమించవచ్చును. ఈమాత్రము వంశపారం పర్యపు హక్కును మూలబద్ధము జేయుచున్నది. ఉన్నతాధికారినుండి నిర్ణయాధికారము దొల గించుటయేగాక, యంతకు పూర్వము రెండు అప్పీళ్లు చేసికొనుటకు గల సౌకర్యముగూడ తొల గించబడినది. మిథుమిక్కిలి, యిదివర కున్న అప్రమేయ చాలక, క్రొత్తది చేర్చబడినది. వాటిలో కెల్ల, దేశశాంతి కపాయకరమని తలంపబడునా రున్న లో, ప్రతిపాదించబడుట, మిగుల శోచ నీయము. ఈమిష బెట్టికొని, దేశాభ్యుదయమునకై కృషిచేసెడివారి నెల్లరను, అధికారులు నిషేధింప వచ్చును. ఆంధ్రదేశ ప్రజాసామాన్యపు కష్టము లింతటితో దీ ర లే ను. వైవిధ్యము కష్టములు గూడ వారి నెదుర్కొను చున్నవి. కాటకమునకు వెన్నంటి యుండు సంగ్రా మికవ్యాధులు ప్రజల ననేకుల మృత్యుపాలు జేయుచున్నవి. నిషణ్ణర మింకను ప్రబలియే యున్నది. దీనికన్నను భయంకరముగ పేగు వ్యాధి గుంటూరుజిల్లాలో మాత్రముగ ప్రవేశించి సంతోభము గలిగించుచున్నది. ఈ వ్యాధి చెన్న పురిలో నుడుండుననే వార్తొచ్చెను ఆరోగ్యాధి కారులు, నర్తకులును, విశేషక్రమకు లోనై వ్యాధివ్యాపించుకుండ జేయుచున్నారు. ఇట్టి కార్య ము ప్రధానమట్లగుచున్నచో సాధ్యమగుటలు, తది తింపట్లగుచున్నచో సాధ్యముగాజాలదు. అక్కడి స్థానిక సంఘములకు ప్రత్యావృత్తి మిగుల దుక్కువ. ఈకారణముచే, ప్రభుత్వమునా రట్టి సంచుములకు తగినద్రవ్యసహాయము జేయుట అత్యవసరము. గుంటూరు మున్సిసిపలు సంఘము వారింతకుపూర్వము, తమ యుక్తరబిమిత్రులై ధనసహాయము గోరి యుండ గ, ప్రభుత్వము వారు నిరాకరించుటయే గాక, ఇట్టికోరరాని కోర్కెలకు పాల్పడకూడ దనికూడ బుందలించిరి. ఈ సంచుములన, ప్లేగువ్యాధి నట్టణములో చెల రేగుచున్నపుడు, ప్రభుత్వమునా రెట్టి ద్రవ్యసహాయము జేసి, వ్యాధినిర్మూలనమునకు సాయపడు చున్నారో తెలియను. ప్రభుత్వసహాయము లభిం పనపుడు, ప్రజాప్రముఖులే యిక్కార్యమునకు బూనుకొనవలెను. మున్సిసిపలు సంఘము వారికి తగినటులు తోడ్పడవలెను. ఆపత్కాలమున, అన్యోన్య సహాయమునకు బడులు, వాగ్వి వాదము పెరుగుచుండుట కడు శోచనీయము. ఇక నయినను పొరులెల్లరు గలసి వ్యాధినిర్మూ లనప్రయత్నములకు గడంగి, స్థానిక స్వదేశీయసామంతులను గూడ సంచలనము గలుగజేసి, కృతకృత్యులు గాగోరు చున్నారము. ఆంధ్రదేశ మనేక యిమడులకు లోనై యున్నది. ఈ యిమడుల నెల్ల దొలగించి, దేశమును సౌఖ్య వంతము జేయుట, ప్రభుత్వమువారి ధర్మము. ప్రజలు తమ కోర్కెలను సుష్టముగ చెలిపి యున్నారు. ప్రభుత్వమునా రిమిదైనను, తమ ధర్మమును నిజవేర్చి బ్రాధితులు.

మద్రాసు నౌకాశయశాఖాపరిపాలనము

1917-18-వ సంవత్సరపు మద్రాసు నౌకాశయశాఖాపరిపాలనావేదికము మా కిప్పు డందినది. కాకినాడ తీరమున వడవల రేల్వ హెచ్చించబడినది. బివేదిక వత్సరమున, 11438 టన్నుల బరువుగల 169 నౌకలు రిజిస్టరుచేయబడి నవి. ఇంతకు పూర్వపు వత్సరమున 8855 టన్నులు గల 109 నౌకలుమాత్రమే రిజిస్టరు చేయబడెను. మునుపూర్వకట్టకోటలో నౌకల రిజిస్ట్రేషను లభిక ముగ గావించబడెను. మద్రాసుతీరమునుండి భూర ప్రయాణములు చేసినవారు లేనేలేరు. ఇందుకు సంగ్రామపరిస్థితులు కారణమై యుండ నోవు. కొద్దిప్రయాణములు చేసిన ప్రయాణికులు 238, 838 మందియుండిరి. ఈ ప్రయాణములు రాష్ట్రము లోవలసిన, ఇండియాలోనియితర రేవులకును, దేశము వెలుపటిరేవులకును ప్రయాణము జేసినవారి సంఖ్య ను దెలుపుచున్నది. వెనుకటి వత్సరపు అంకెలతో బోల్చి జూచిన, సముద్రముమీద ప్రయాణము జేసిన వారిసంఖ్య చాలవరకు దగ్గరదని గన్పట్టు చున్నది. ఇందుకు, సింహాశ్రద్ధివమునకు కూలీల గొనిపోయెడు విషయమున సంగ్రామ నిర్బంధ ములు ప్రబలుట, ముఖ్య కారణమని దెలుపబడినది. ఇంతకన్నను వే రొక కారణము గూడ జూప వచ్చును. ఆంధ్రాసుగా రిటీవల నుపన్యసించుచు, నులయా ఫిజీదీవులకు వెడలెడి నౌకలలో, చురుగు దొడ్డి మొదలగు సౌకర్యములు తగినటుల లేకుండుటచే, పురుషులు తమ స్త్రీలను గొంపోవకయున్నారని, యనుభవ పూర్వక ముగ చెలిపిరి. దేశీయులు వెడలెడి నౌకలపై తగిన సౌకర్యము గలిగించవలెనని, ప్రభుత్వము వారి యుత్తరపు గలను. కాని, ఇట్టి సౌకర్య మనవసరమని యూహించి, ప్రాతనిర్దేశిత యవ లంబింపబడుచున్నటులు, ఈ వివేదిక తేటకరమ చున్నది. దేశీయుల సౌకర్యముల నే మాత్రము పాటించక, భగవురాబడిన ప్రధానముగ నుండికొని రైల్వే నౌకాధికారులెలుల ప్రవర్తించుచున్నారో గమనించి, ప్రజలీ విషయమై తగుచర్య దీసికొనుట యత్యవసరము.

బివేదిక వత్సరమున, కాయుచలనములో తీవ్రమగు మా రైద్రియు గొంగనందుచే, సము ద్రోపద్రవ మెద్రియు గలగలేను. కాని, 1917-వ సంవత్సరము జూలై నెలలో బారువ గ్రామము నందు "చిల్కా" అను స్త్రీమరుగ మంటలులేచి, ఘోరమరణములకు కారణభూతమయ్యెను. ఇట్టి యుపద్రవమే మరెయిక ప్రదేశమున గూడ గలి గెను. కాని యంతవరకును, అగ్నిప్రమాదమునకు కారణము గనుగొన లేకుండుట, మిగులవిచిత్రముగ నున్నది. రాజధానియందలి వివిధతీరములందును ఏతెంచినట్టియు వెడలినట్టియు ప్రయాణికుల సంఖ్య 349,031. వెనుకటి వత్సరపు సంఖ్య 504,127. రేవుతీరములందంతటను సంవత్సర మంతయు దీవములు వెలిగింపబడెను. కాని యుద్ధ కారణములచే మద్రాసు సందు మాత్రము వెనుకటి వత్సరమున దీవములు వెలిగింపబడలేదు. 1918-వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరినుండియు నది తిరిగి వెలిగింపబడుచున్నది. ఈ సంవత్సరమునందు నౌకాశయములలో బ్రవేశించిన నౌకలసంఖ్య 19,762, గతవత్సరము 17, 995. ఈ వత్సరము ఏటిభారము 2,097,074 టన్నులయ్యెను. గతవత్సరము 2,326,686 టన్నులయ్యెను. బివేదికవత్సరమున వెనుకటికన్న నౌకల సంఖ్యయొక్క యయింపు, భారముమాత్రముదగ్గను, కోస్తా వ్యాపారమునకు, దేశములో కొమ్మతో

తయారుజేయబడిన నాకలే విశేషముగ సాధారణ భూత మగుటచే, యీ వ్యత్యాసము గానియు చున్నది. స్త్రీ మరులు తక్కువగుటచే, నాకాశీయముల వసూళ్లు 1.75 లక్షల రూప్యములనుండి 1.25 లక్షల రూప్యములకు దగ్గను. నాకాశీయములందు, సముద్రవ్యాపారపు నిలువ 27.48 కోట్లనుండి 24.79 కోట్లకు దగ్గను.

ఈ తగ్గుదలకు కారణము, సముద్రవ్యాపార నివేదికా విమర్శనమునందు విపులముగ చెలిపి యుంటిమి. నాకాశీకర్మము దగ్గుటచేతను, ఎగుడుతలు దిగుడుతలు భారతముగ పెడల కుండ ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధముల విధించుట చేతను, సంగ్రామ సంవత్సరము లన్నిటియందు కన్న వివేదికవత్సరమునందే తగ్గుదల విశేషముగ గానించుటకు కారణము కలిగెను. ఈ వత్సరమునందే సంగ్రామ చతుర్థంతత్రవత్సరమునందు విలువ వివేదికముగ హెచ్చుటచే పై యంత్ర లయినను గానించుచున్నది గాని, లేని యెడల వ్యాపారపు మొత్తము కష్టమైన బానికన్నను ఇంకను తగ్గి నని చెప్పవచ్చును. వాణిజ్య ప్రామాఖ్యతతో తుత్తుకుడి ప్రభుత్వమున మాక్రమించుచున్నది. ధనహక్కు తీరమున వర్తకము హెచ్చుచున్నను, తుత్తుకుడి ప్రామాఖ్య మేమో త్రము దగ్గలేదు. కాకినాడ ఆరవస్థానము, మచిలీ పట్టణము 12 వ స్థానము, గోపాలపురము 14-వ స్థానము, భీమునిపట్టణము 15-వ స్థానము, కల్వంగ పట్టణము పదునాల్గవ స్థాన మాక్రమించుచున్నవి. ఆంధ్రదేశపు సముద్రవాణిజ్య మొత్త వెనుకబడి యున్నదో, దీని మూలమున గ్రహించవచ్చును. మంగులూరు వర్తక మీ వత్సర వాణిజ్యమును చూచుటచే, మంగులూరు తృతీయస్థాన మాక్రమించుచున్నది. యుద్ధకారణముచే తగినన్ని స్త్రీముల్లు లేనందుచే, కొయ్యతో యోడ అధిముగ నిర్మించబడినవి. వివేదికవత్సరమున 300 బస్తాలు గల 6 యోడలు నిర్మించబడినవి. ఈ నిర్మాణము విషయమై, ఆంధ్రదేశములో కాకినాడ, కోరింగ, మచిలీపట్టణము ముందంజవైచుట శుభమావకము. ఆంధ్రదేశములో తగిన హార్వరు లేకుండుటచే, సముద్ర వాణిజ్యము మిగుల వెనుకబడి యున్నది. యుద్ధ మంతయుండుటచే, విశాఖపట్టణపు హార్వరు త్వరలో నిర్మించబడవలెనని, ఆంధ్రదేశ ప్రైవేట్ రైల్వేముతో దులదూగ గలదు. ఇట్టి ఫలితమునకై, ఆంధ్రులు తగిన యాందోళన గావించి, కామార్భకస్థ లయ్యెదరు గాక యని కోరుచున్నారము.

ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు పద్ధతి

ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమునందంతటను స్వేచ్ఛా వాణిజ్యము కొనసాగించుచు, జయతీసరకులపై మాత్రము శన్నుల విధించు పద్ధతి, ప్రిఫరెన్సు పద్ధతినని వాడబడుచున్నది. ఈ పద్ధతిపై లాయకు బార్టిగారును, కొయలిషును ప్రభుత్వమువారును నభిమానము జూపుచున్నారు. ఇందువలన, హిందూదేశమునకు చాల వత్సము గలదని యిది వరకు సూచించియుంటిమి. హిందూదేశము, సామ్రాజ్యమందలి మిగిలిన భాగముల పోటికి తాళిజాలదు. విదేశపు సరకులైనను, యిక్కుముందు చొకగ లభింపు. ఈ పద్ధతి నిరూపమున, బ్రిటీషు వర్తకులును, అధినివేతపు వర్తకులును బాగుపడెదరు కాని, హిందూదేశపు స్థితి ప్రస్తుతి మునకన్న యీ తాతజూపును. భారత భూమికి పుడుగా వలసినది, వాణిజ్య స్వాతంత్ర్యము. దేశభావివృద్ధి కనువగు విభానిము నవలంబించుటకు దేశమునకు స్వాతంత్ర్య ముండ

వలెను. ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు పద్ధతి పనికిరాదని, ఆంగ్లదేశవత్రికలు గూడ వట్టుదల జూపుచున్నవి. ఈ విషయమై నేమను వత్రిక యిటుల వ్రాయుచున్నది. “ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు పద్ధతి విల్లిన గారి మూడవ సూత్రమున కనుగుణ్యముగ నున్నదా? బ్రిటీషు సామ్రాజ్యము ప్రపంచమునందు నాల్గవభాగ మావలించియున్నది. ఈ సామ్రాజ్యమునకు గల ఆర్థిక సంతక దేనికిని లేదని చెప్పవచ్చును. ఇతర రాజ్యములు ప్రపంచాభివత్సమున గానించుచున్నట్లు, మరయు పలుకు న్నాము. కాని, వెనుకటి సామ్రాజ్యము లన్నిటి కన్న, మన కీవదవి దగ్గరలో నున్నదని, మనకు దోచలేదు. బాతు తెల్లరకు సమానావకాశ మిచ్చుటచే, మన భావ మితరుల కింతవరకు బాధ కరముగలేదు. ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమును మర మితరులకు మూసియుంచలేదు. ఈ పద్ధతి నికముందు కొగసాగ విచ్చెదమా లేదా మరు ప్రశ్న యుదయించుచున్నది. లాయకు బార్టిగారి యుద్దేశము లీ సందియమున కెడమి స్ఫురున్నవి. సామ్రాజ్యము వితరులకు మూసియుంచుట మూలమున మన వాణిజ్యమును కొడులిడును ప్రభుత్వము వారభివృద్ధి పరచెదరా? అటులయినచో, అంతర్జాతీయ సంఘ నిర్మాణమునకు మన యంగీకారము జూపుట, విరుద్ధముగనుండును. మన ఆర్థికవిభానము వలన, ముందు నెలకొల్పవలసిన శాంతికి భంగము కలుగ గలదు. ఈ విషయమై నెంత త్వరలో దేశమును వారించిన వంతటి శ్రేయస్కరము..... సామ్రాజ్యము నాంధికతకు విలయము గావలయునా లేక, శ్వేతజాతుల యువయోగమునకు మాత్రమే వినియోగ పడవలెనా? స్వాతంత్ర్యసముద్రరణమునకై నిలవబడిన మనము ప్రపంచపు బార్థిక స్వాతంత్ర్యమునకు వ్యతిరేకముగ నిలువబడుట వ్యాపారమా? దేశములో కొలదినుండి మాత్రమే, ఈ సమస్యను గుర్తించినటుల గానించుచున్నది.”

సంధిసభకు వెడలిన భారతదేశ ప్రతినిధులు, ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు పద్ధతి హిందూదేశమునకు బనికిరాదని స్పష్టపరుపవలెను. ఆంగ్లదేశీయులలో ననేకు లీ పద్ధతి పనికిరాదని, సర్ యన్. పి. సింహాగారును, లిక్లీరు మహారాజుగారును, భారతీయుల దృఢాశ్రితాయము నీ తిరుణమున వెలిబుచ్చెదరా?

బాల్లినిసమునకు ప్రతిక్రియ

న్యూఢేల్లూమెను వత్రిక యిటుల వ్రాయుచున్నది: “బాల్లినిసమునుండి తప్పించుకొనుటకు, కామన్సుపథపై ప్రజలకు గల గాధవిశ్వాసము తగ్గకుండ జూడవలయును. కామన్సుపథ దేశములో నెక్కడ వన్యాయము జరుగకుండ, కాపాడవలెను. లాయకుబార్టిగారి సమయమున ప్రతి కూలకుడు ముండకుండ, కొయలిషును పక్షములో నుప్రసిద్ధు లగు పార్లమెంటు సభ్యుల సందర జేర్చుటకు ప్రయత్నముసలుపుట, శ్రేయస్కరము గాబాలదు. కామన్సుపథ సమచిత్రముయ్యదని, ఎల్లరకు దోచునటులకేయుటకన్న, బాల్లినిసమును వృద్ధిజేయుటకు తగినమార్గము గాన్నిండు. క్రొత్తపార్లమెంటుసభలో, బాల్లినిస్కులకు ప్రబల శత్రువులగు లేబరుపక్షమువారలకు తగిన ప్రాతినిధ్యముగ బురుషులజూడవలెను. పార్లమెంటు ల ఆశయములను వెలిబుచ్చి లేబరుపక్షమునకు, పునర్నిర్మాణమునకు బూరెడి మహాసభలో తగిన ప్రాతినిధ్యము లేకుండవో, బాల్లినితి యుండునని వచ్చును. కామన్సుపథలో లేబరుపక్షమువారు 150 మంది సభ్యులుండి, హౌసుసభ ధామన్

మొదలగు ప్రముఖులచే సడిపించబడుచుండి, పునర్నిర్మాణసమస్యలలో సాల్మనుచున్న యేక ల, బాల్లినిసము తలజూపనేరదు.”

రెండవ మితవాదులసభ

ఈ సభ, కలకత్తాలో ఈసరు నెలవులలో గూడునని ప్రచురింపబడినది. బొంబాయిలో జరిగిన ప్రథమ మితవాద సభ యే ఉత్సాహ రహితమై పరగెను. కలకత్తాలో గూడచున్న సభ బొంబాయిసభకన్న జీవసరహితమై యుండు ననుటకు సందియము లేదు. అత్యల్పసంఖ్యాకులే, యీ సభోద్దేశముల నామోదించుచున్నారు. దేశమునందన్ని పక్షములవారును, కాంగ్రెసు సభపై, గాఢాచురగాము గలిగియున్నారని, ధీల్లియందు సుప్రసిద్ధ మునది.

జాతీయగీతములు

డిల్లీయందు జరిగిన జాతీయ మహాసభయందు అభిమాన కావురస్థులగు గౌరీకంఠ భార్గవగారు చదివినగీతము క్రింద ముద్రించుచున్నాము:—
విధేగీ ఆజ మధుర,వహా తాన్
హై జిన్ మర్ భారత్ కా నిర్భగ గర్వ సహిత ఉత్తాన్
వహా స్వర్గే నాద కా జిన్ భిశ,హో గామిన్ కారగాన్
గూంజ ఉత్తేగా ఉన్ స్వర్గ సేహాగా హిందూస్థాన్
రీన్ తోటి ఆత్మా కో జిన్ మర్, లగే మామే హై వాన్
నహీ మధుర స్వర్గ ఆజ ఉత్తేగి ఇన్ మందరూహ్యన్
కీవా, ప్రతాప్ బల రక్త ముదీర్, పథాపథి జో హన్
కుసుమిత హో లహో లహో ఉత్తేగా, యహాభారత్ ఉత్తాన్
సదత్ గోభితే సభ గంగాతే, ఉత్సక్ అజే దిహన్
కన్ హేను ఇన్ భ్యుధా హిమే రాష్ట్రీ ప్రియ అసనాన్
ఇన్ వలంత కే నక స్వర్గిమే కృతబారిత సంజాన్
ఆజ హిందు స్వరాజ్య తిలహే గారక జగకర్మాణ
విధేగీ ... ..

“లాయల్టీ” వైద్యశాలానాక.

ఈ నాక యిప్పుడు వైద్యశాలానాక పనిచేయుట ము 1910 నుండి గూర్చి ఇండియా ప్రైవేటువత్రికలో కొన్ని విషయములు తెలుపబడెను. 1914 ఆంధ్రు, నెలలో గ్వాలియరు మహారాజు, భోపాల్ దేశముగా న్నాగామిచి ఈ వైద్యశాలానాకను బొంబాయి వారతమువారి కిచ్చుటకు నిశ్చయించి, ఇతరసంస్థాపాధిపతుల సహాయమును గూడ జారవలది. వారు కెడయను పసిధికు కంపెనీవారిముద్ద ఇండియా ఎంజెను అను నాకను కొని వారిని వైద్యశాలానాక గా బొంబాయి నానానిర్మాణశాలలో మార్చింది. ఈరీతిగా నీనాక యుద్ధారంభమునుండియు 41 నాతులు ప్రయాణము చేసినది. 1546 నుండి గుల ము బ్రిటను - ఇండియా - చీనా - ఆమెకా, అఫ్ఘి కా - జర్మనీ - టర్కీ - ఆరేబియా మున్నగు దేశములవారి యుద్ధ భయదీను తీసికొని పోయినది. అనాకను కొని మార్చుచుటకు 120 వేల పౌనులును 4 సంవత్సరములకు వారి ధరించుటకు 860 వేల పౌనులును ముత్తము మూడు రిలక్షల పౌనులు వ్యయమైనది. దీనిలో హెచ్చు ముత్తమును గ్వాలియరు మహారాజు గారే యిచ్చిరి. ఇతరసంస్థాపాధిపతులు గూడ సహాయము చేయకపోలేదు. 1-8-15 కేవేరి ఉపాంతముద్ద జర్మకు ఆంతర్గామి వెతుట్టాది నాకను ముదిరవు నా నాకలోని వారిని లాయల్టీ నాక కాపాడినది. చింటూరు నాకను ముందుటను గూడ లాయల్టీ నాక 1½ మెల్ల మారమునుండి చూచినది. అప్పుడు లాయల్టీ నాకలో డాక్టరే నెల్లనుండి బ్రిటనుకు కొని పోబడుచున్న గోగులు చాలమంది యుండిరి. ఆత్మాంధ్రీయా మాట్టాలనుండి సాతాంక్షుకు తెన్నవత్తు ఇండియాసముద్రమున లాయల్టీ నాక తగు బడిన ‘ఎడ్వానా’ నాకలోవారిని రాత్రివేళ 8 పడవలలో 10 మంది కాపాడినది వారిని విచ్చుట బొంబాయికి. వెళ్లుచున్న మరున నాకలోనికి మార్చి. ఎట్టసముద్రములో నాక నీచప్రదానము పనిచేయు నిష్పందిని కాపాడినది. వెళ్లుచున్న ప్రాణులకు నీరును ఆహారపదార్థములును చెల్లిపోవుటచే కష్టపడుచున్న తెనాపడితలకు సహాయము చేసినది.

విరోధాఘోష విరామము

(రైతుల విజయ)

ఇంగ్లండు

ఇండియా అఫీసు కమిటీ

లండను, జనవరి 8:—దెబ్బలతిగిలిన సైనికులకు హిందూదేశము, తూర్పు పలనదేశములు, మాతేనెలలలో నాకరిల నేర్పుకు నయోగించబడిన ఇండియా అఫీసు కమిటీ ఇన్వెంటరీ పనిని విరమింపబడినది. తమయంత్రోద్యమమును విస్తృతముగా చేయుచున్నారనియు మాంపేగుగారు తెలియజేయుచున్నారు.

మేజరు జనరలు సర్ ఛార్లెసు మెల్లిగుగారు

లండను, జనవరి 8:—విక్టోరియా క్రాసు బహుమతి నొందిన మేజరు జనరలు సర్ ఛార్లెసు మెల్లిగుగారు తుర్కీ కారాగార విముక్తలయి లండను నగరమున చేరినది “దెయిలీ మెయిల్” తెలుపుచున్నది. ఇతడు కట్టుబడ్డనందున సందేహకరమున కధికారిగ నుండెను. అతనితోడ టైగులొనుండిన వాల్లె రెవెన్యూ యజమానిని విశేషముగ ప్రశంసించిరి. బాగాడన కేగియుండిన డిజిటల్ ఇన్వెంటరీలో నొక రిట్టెని గుర్తు పెట్టిరి. కొంతమంది సైనికులు నడువలేకుండుటను జూచి యాతడు తుర్రులపై దిగించి బండ్లను తెప్పించెను. తుర్కీలోని యే యేదైవియు తెప్పించ బడుచున్నదిగా కెయి నోయందలి కమిషను వారు గుర్తు పెట్టుచున్నది. వారి నెట్లు వాదన తెట్టికొని ఎటర్నీ జనరలుగారు లండనులో విచారించుచున్నారని. బ్రిటిషు యుద్ధ టైటిల్ నవనరముగ బాధనెట్టిన తరువాత వారు దండించెదరని.

ఒక అక్విడక్టును కేటుట.

సింగపూరు, జనవరి 8:—ముఖ్యమంత్రి నయ్యద్రాక్షాను : కోర్టును జూరారు సింగపూరు కాశీమై నొక అక్విడక్టును కట్టించును. కోర్టు సింగపూరు కట్టించి మొదలగుట కనకరమని కాశీమైవారు తీర్మానించిరి. నొకాదాధికారులు దానికి ప్రతిపక్షముగా వారు గారి వాదనకాధికారులతో నాలోచించలేదని తెలియుచున్నది.

బహుమతులు.

లండను, జనవరి 8:—భారతదేశమునందలి క్రింది యుద్ధోగియులు ఈజిప్టున కొనవించిన సహాయమునకు క్రింది బహుమతు లొసగబడినవని కేబుల్స్లో ప్రకటించబడినది.

జి. డి. ఇ.—కమాండరు జెన్రల్ టెంటు కెన్సిల్ ఎ. కె. రమానెన్ గారు. ఉద్ధోగియులు జి. హెచ్. కెన్సిల్ గారు. హెచ్. ఎఫ్. జి. హెచ్. హెచ్. కెన్సిల్ గారు. ఆర్. ఎన్. కెన్సిల్ గారు. ఎం. ఆర్. డ్యూబ్లీన్, డి. ఎల్. గ్రహము, జెన్రల్ టెంటు కె. ఆర్. మడక గార్లకు.

డి. ఎస్. డి.—రెజిమెంటు కర్నలు జి. ఆర్. కేసెల్స్, సి. ఎస్. ఈస్టుమిడ్ మేజరు, డబ్లియం. ఎల్. నం. దాను, రిచార్డు గార్లకు, జి. ఎం. స్టాండు, హెచ్. ఎస్. హోల్లె, బి. జి. కెన్సిల్, హెచ్. ఎం. మె, కేప్టెన్ హెచ్. జి. రెయిన్ గార్లకు.

ఎం. సి.—కేప్టెన్లు. డబ్లియం. ఎఫ్. బ్లాక్, ఎల్. ఇ. డెన్సిన్, డబ్లియం. జి. ఎల్. ఎస్. ఎ. ఎం. కెన్సిల్, జి. ఎస్. మేజరు, ఆలనాండెన్, ఎ. హెచ్. విలియమ్స్, రెజిమెంటు జి. హెచ్. అల్బాన్, ఇ. బి. బెల్లె, జి. డి. వ్యాన్, కె. ఎం. గ్రేజు, జి. ఇ. ఫర్లి, ఎస్. హెచ్. హోల్లె, ఆర్. జి. జోన్స్, బి. హెచ్. కామరాజ్, జి. ఎం. న్యూటన్, ఆర్. పి. లాంకింగు, జి. స్కాట్లండు గార్లకు.

సింగపూరు హోంకాంగు ఫిరంగి దళమునందలి రెజిమెంటు ఎఫ్. ఎల్. స్క్విల్లు గారికి మిలిటరీక్రాసు ఈజిప్టున నది.

సేనాని వరదలు.

లండను, జనవరి 8:—సేనానియందు వరదలు భయంకరాకృతిచేయుచున్నవనియు, నదియందు నాకావ్యాపార మాడినదనయు మాంపేగుగారు తెలుపుచున్నారు.

ఫ్రాన్సు

ఆహారవిషయ నిర్బంధములు.

లండను, జనవరి 8:—హావాను వార్తాసంఘమునా రిట్టు ప్రకటించిరి. యుద్ధకాలమునందు సరాసుదేశమున విధింపబడిన ఆహార విషయ నిర్బంధములలో ననేకములను సరాసు ఆహారము (రెడ్యుషన్) దబ్బిపాలు, గ్రెడ్లు, టూటెయోకా, బియ్యము, ఎండినగింజలు, చిక్కుళ్లు మున్నగువానిపై అధికభరణము నిర్ణయించుటకు ఏర్పాటు చేయబడెను. హోటలులందును, విశ్రామవందిరములందును భోజనము పెట్టుకాల నియమము గూడ జేయబడినది. యుద్ధాత్మకస్థితికి వచ్చుట కిది ప్రథమప్రయత్నము. మాంసాహారము దొరకుట యుద్ధమునా వచ్చుదిగాని భవంతికాలమున చాలకష్టము కలుగును. గతవర్షమునందు మాంసాహారనిష్ఠులైనవారు భయప్రకరముగా నడచెను. నుండుగడ్డలచే చాల కల్లుగా నుండుబడిన మాంసాహార మగత్యముగానున్నది.

ఫ్రాన్సు నస్తుసంపద

లండను, జనవరి 8:—హావాను వార్తాసంఘమునా రిట్టు ప్రకటించిరి. ఆఫ్రికానందున్న హావానుగములు (ఫ్రాన్సు కేజీలు)ను విశేషమునకు నొడగూర్చును. దీనివలన ఫ్రాన్సు కందలిభూమి వరింత సారవంతమగును. హావాను అనరిమితముగా వచ్చు దనియు యుద్ధాత్మకస్థితియందైన భరణకంటె తక్కువభరింపట హావాను కృతసాయకులకు లభించు ననియు స్వీకారమునకు తెలిపెను.

మూరకము

లండను, జనవరి 8:—ఫ్రాన్సునందు మూరకము 2595 గా నుండెను. అంతకుముందు 2600 గా నుండెను.

నూతన వార్తాపత్రిక.

లండను, జనవరి 8:—యుద్ధారంభమునకు జర్మనుల చే నణలిజేయబడిన లామెన్స్కో అనవార్తాపత్రిక లామెన్స్కో నందు సరాసు ఉద్యమమునకు దోడ్పడుటకు దైనికపత్రికగా మెట్టునందు మరల ప్రారంభింపబడి నదింపబడుచున్నది.

మిత్రమండలి ఆహారవిషయ నిర్బంధము.

పారిసు, జనవరి 8:—(పెన్ డెంటు విల్సన్ గారు పారిసులో నిగిలోడనే క్లెమెన్సో గారును లాయిడ్ బార్బి, ఆర్థూర్ దోగార్డును వారితో ప్రస్తావించుట మూలమున మిత్రమండలి ఆహారవిషయ నిర్బంధము ఏర్పాటు చేయబడినది. ఇంత ఆహారవిషయముగా ఆహారపదార్థములను సరఫరా చేయవలసి యందుకు చేయబడిన ఇదికంటే మరల మిత్రమండలి ఆహారవిషయమును సరఫరా చేయవలసి యందుకు చేయబడినది. ఇంత ఆహారవిషయమునకు సరాసు (బ్రిటిషు సేనానికల్) విషయమున కల సహకారము యిచ్చును నుండునని నది అందలు నంగీకరించిరి. సరాహరములకు భోజనముల ఆహారముల నొసగు విషయమున యెన్రెడ్ స్టేట్స్ ప్రభుత్వమును నహించవలె నని మిత్రమండలివారు (పెన్ డెంటు విల్సన్ గారు) కఠినించిరి. మిత్రమండలి ఆహారవిషయ నిర్బంధము ప్రతిభుత్వము తరపున ఇట్లు ప్రతినిధులందురు. మీ ఆహారపదార్థముల పంపకము విషయమునకు. ఆర్థికసహస్య విషయమునకు, నాకాసాకర్యవిషయమునకు కలసి ననిజేయుదురు. అమెరికా పక్షమున చూసరు, జర్మను, ఎస్. డెన్స్ గార్లు, సరాసు వారి పక్షమున వ్యాపారమంత్రులగు క్లెమెంటి, ఆహారమంత్రు యగు కల్ గ్రెయన్ గార్లు నభ్యులుగా నుండును. బ్రిటిషు ఇటాలియను ప్రతినిధు లింకను నిర్ణయించబడలేను. ఇంతకంటే ప్రకటించబడిన ప్రతినిధులకు తక్షణము సమాజేక పలుకునలె నని (పెన్ డెంటు విల్సన్ గారు) హావో గారి కాజ్ఞాపించిరి.

అమెరికా

నావలు ; విద్యుచ్ఛక్తి.

వాషింగ్టన్ జనవరి 8:—దేనియల్ గారీక్రింది సంగతులను నానిగా సంఘమువారికి తెలియబరచిరి. కేపిటల్ బిల్డింగ్ కి ముందు విద్యుచ్ఛక్తి సహాయము నడిపింపబడును. మొట్టమొదట విద్యుచ్ఛక్తి సహాయము నడిపింపబడిన జలంకర్ణామి న్యూమెక్సికో అనది యుద్ధసమయమున ను ప యోగింపబడిన నావలలో నెల్ల నుత్తమ మైనదని తెలుపబడినది. ఆ

నావలలోను 81000 గుట్టలు బలముగలిగి యున్నది. దానిని నుంచివేయవలయునన్న నాలుగు యిరుగుల సెక్కులూ భ్వంసము చేయవలయును.

చీనా

చీనాలో నల్లమందును రహస్యముగ విక్రయించుట.

లండను, జనవరి 8:—సముద్రమునకు ఇన్స్పెక్టరు జనరలు సర్ ఫ్రాన్సిసు ఎగ్నెసు గారు దక్షిణరేవులను తనిఖీ చేసి వరల సుంఫేరుకు వచ్చినపు డాతని నాకను పరీక్షింపగా 16 వేల డోలరుల వెంటల ఇండియా నల్లమందు నొకవది. ఇన్స్పెక్టరు జనరలు నాక యగుటచే దాని నెనరును పరీక్షింపరని నావికులకు చీనావారు తెలిచిరి. ఈ నావికు లీ పనిని స్వయంబు కున చేయలేదనియు ఏకో వెర్ల సమయమునా ఏర్పాటుల ననుసరించి చేసియుండిరనియు మాంపేగుగారు తెలియజేయుచున్నది. ఈరీతిగా నల్లమందు నభికముగా రహస్యరీతిని విక్రయించుట చాల కోచనియముగనున్నది. దక్షిణచీనా వ్యాపకవ్యవహారంబు కచ్చు ప్రతి వాకయందును ప్రతిరదనము కొద్దిగనో హెచ్చుగనో నల్లమందును కట్టుకొనుచునే యున్నారని. ఒక్కొక్కసారి నల్లమందు చాల హెచ్చుగ నుడ వొరకుచున్నది. కొరములో నల్లమందుపంట చాల హెచ్చుగా నున్నది. ఫాక్స్ కాలలో క్రొత్తగా నేర్పకవడిన యంత్రకాలవారు జనాను టపాల కఠోర ద్వారా చాల నల్లమందు చీనాకు తెప్పించుచున్నారు. చీనా నుకములకావారు జర్మను టపాల కార్యాలయములకు తనిఖీచేసు మీలేరు. చీనాలో చాల రాష్ట్రములలో నల్లమందు పంట హెచ్చుగా నున్నది. కియామా రాష్ట్రమునకు బానునుండి నల్లమందును ప్రజలు తెప్పించిన భవనము కలుగు నని కియామా రాష్ట్రీయ దొరతనమువారు బహిరంగముగనే నల్లమందుపంట ననును లించుచున్నారని సుంఫేరుండి మైన్సుప్రకటన తెలుపబడినది.

ఆస్ట్రేలియా

జర్మనీ - ఆస్ట్రేలియా

లండను, జనవరి 8:—బోల్షెవిక్కులవలన భయము మూలమున ఆస్ట్రేలియాను జర్మను భాగమున జర్మనీతో చేర్చు ఉద్దేశమును ప్రకటనగా జేసెందున్న వనియు, ఇది కంటే ఆస్ట్రేలియాను కలసియుండిన రాష్ట్రములను స్వతంత్ర రాష్ట్రములగా చేర్చుటయు ఉద్దేశము బలమునందు చున్నదనియు, ఆ రాష్ట్రములందు స్థావర బలమే అధికముగా నుండుననియు వోల్ఫ్ టెంటుకు ప్రతిపక్ష వివాదాన్ని విలేఖరి ప్రాసెను.

జర్మనీ

జర్మను యుద్ధ ప్రయత్నములు

లండను, జనవరి 8:—దెల్లి కు విశేషాంగ కార్యాలయము నుండి మార్చబడిన యుద్ధసంబంధములకు ప్రత్యేక వార్తాపత్రిక బర్ల అను పురమునందు కనబడిన వనియు అందులో కొన్ని కెయిబరు స్వదమ్మారీ ప్రాయబడిన వనియు వెబ్బీ హారిస్ యన్ అను ప్రతిక ప్రాముచున్నది.

నూతన జర్మను సేన

లండను, జనవరి 8:—ఒకరు హెర్ నాన్సు అను వానితో మాట్లాడగా అతడు నూతన జర్మను సేనయందు యుద్ధమున పనిచేసిన విస్మకనగ్రనైపులే నుండు రంయు, వారు స్వయముగా తమ సేనాధిపతుల నెన్నుకొనురనియు తెప్పెను.

వశ్యమగుచుబడిన బండ్లు

లండను, జనవరి 8:—జర్మనులచే నడుపబడుచు జంట జంటలుగా మిత్రమండలికి వశపలుపబడ బోవుచుండిన రైలు బండ్లు వశపలయి స్థాపననకు బోవుచుండు హ మార్చుభ్యమున నామూరు, సార్లెరాయి అనన్యములకు నడుమకు ఒక బ్రిటిషు సేనల రైలుబండితో గొట్టుకొనెననియు, 80 మంది సైనికులకు గాయములు తగిలెననియు, మువ్వరు జర్మను (బండ్లందఱువారిని) లను బట్టుకొని బంధించి రినియు ప్రస్పెన్సునుండి తెలియవచ్చినది.

మిలిటరీల సభ:—మాంపేగు మెన్సుఫర్లు సంగ్గురల ప్రవాళి: నామోదించుచున్న మిలిటరీలు రంకక సభ. ఈపురు సెలవులలో ఏపిట 18 వ తేదీ మొదలు 21 వ తేదీ వరకును కలకత్తాలో జరుపబడు నని తెలియుచున్నది.

సమకాలికాభిప్రాయములు

ధిల్లీ దేశీయ మహాసభ.

రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునందైనను ద్వితీయ పరిపాలనము లేకుండనే దానికి పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నొసగవలయునని ధిల్లీసభలో జేయబడిన తీర్మాన 'కారణము, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల అభిప్రాయములతో నేకీభవించుట వలన వారికంటె నెక్కుడు నిందాపాత్రులుకారు. ఏలనన వివిధ రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములగుడ నీ స్వత్రీయ పరిపాలనమును ఖండించుచు హిందూ జాతియవారికి తమ అభిప్రాయములకు తెలిపినట్లున్నది. లండను ట్రెయ్యులతిక్రమముకల్గి ధిల్లీ విలేజురి నవంబరు 28-న తేదీ నిల్లు లెంతివార ప్రస్తుతున్నాడు.

"నియోజకవర్గముల నేర్పరక నిర్ణయింపబడిన సంఘమును, స్వాతంత్ర్య ప్రకాశముతో కాఖిలవిభజింప నిర్ణయింపబడిన సంఘమును పట్టుదలతో పనిచేయుచున్నది. నిల్లు మ్యానెల సరికి సిద్ధమగునట్లు పనిచాల పట్టుదలతో నిర్వహింపబడునని తెలియుచున్నది.

ఈ సంఘములు చేయుపని వలన నొక ముఖ్యమూత్రము పరిష్కరింప బడవలసియున్నది. మాంపేగు మెయ్యుప్రభుత్వజాతికయందలి నూనవలను విచారణియాశముగ గ్రహింపవలయునా లేక నిర్ణీత నూనవలను గ్రహింపవలయునా నాయని సంశయము కలిగినది. రాష్ట్రీయులకు నిర్ణయింపబడిన పరిపాలక విధాన మనవరముగ కష్టభూయవ్యము చేయబడుటకు అభివృద్ధికరములగు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములవారు ఆరంగికారమును నూచించుచున్నారు. కార్యనిర్వాహక సభ్యులకును, మంత్రులకు అనవసర భేదములకు గల్గింపక వారందఱును కలిసి యొక సంఘమును నుండునట్లేర్పరక నలసినదనియు ద్వయిత పరిపాలన విధానమునకు బదులు ఏకముఖపరిపాలన మే మందివనియు, స్వాతంత్ర్య కాఖిల నింకను తగ్గింపవలసిన దనియు, కాననసభతో అభిప్రాయభేదము కలుగు నిప్పుడు విశేషముగ చిట్క తేకుండ దొరతనము వారేదయో నిశ్చయించునట్టి విధానము నేర్పరక నలసినదనియు వారు కోరిరి. క్రొత్త సంస్కరణముల నకుసరింతి పరిపాలనము నొనరింపవలయు. వారిల్లు గోరుటచేసి వారి అభిప్రాయములకు జాగరూకతతో దిలకింపవలయు. మరియు సిద్ధయతపరిపాలన మూర్తిములన జేరియులు అంగీకరింపజేడు."

ఈ అభిప్రాయము కొన్ని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములచే నధికారికరముక్తముగ బహిర్గతమైనది కాకుండిన వారి ప్రేరణవలన నైన వ్యక్తికరింపబడి యుండవచ్చు. ఈ అభిప్రాయ మనేకమంది విద్యాధికులచే నామోదిత మగుచుండుటచే నిష్పందనకు జేరియచునసభయందు తీర్మానము నెదిరించిన రాజకీయచేత్రము తన ప్రతిఘటనా తలంపులకు మానుటొక్క — "హిందూ" పత్రిక.

కృష్ణాజిల్లా మునుదనల్లిలోని వీరేశలింగ కవిసమాజము యొక్క 21 వ వార్షికోత్సవము కే. ఆర్. కృష్ణారావు మందిరమున గతనెల 28 వ తేదీన ఆంధ్రజాత గ్రంథాలయ సంఘ కార్యనిర్వాహక సంఘాధ్యక్షుడు మరియు వేంకటనరసింహాశాస్త్రి బి. ఏ. గారి యధ్యక్షతకొంద జరిగినది. సభకు ఛీను వర్గం, పాలకోడేరు, గొల్లలకోడేరు, నెద అమిరం, గురుపూడి, విస్నాకోడేరు, అకువీడు ఎండగండి, కోరుకోల్లు, మోగల్లు, మనాజేవపట్టం మొదలగు గ్రామములకుండి పెక్కుమంది ప్రేక్షకులు విచ్చేసిరి. దంటు ముద్దావధానిగారు రచియించి గ్రంథాలయములను గూర్చిన పద్యములకు సామాజికములలో నొకరు గానము చేసిరి. కార్యదర్శి సమాజముయొక్క 21 వ్యవ్రాంతినివేడికమును చదివెను. సమాజమును 47 గురు సామాజికులు కలరు. గంభీరమునకు వెయ్యిరూపాయల కిక్కుతుల మందిరము కలదు. య 755 లు మూలధనము కలదు. 763 లు పుస్తకములు కలవు. ఆ గ్రంథములను పత్రికలును ప్రతిదినము సగలున 15 గురు చదువరులచే నుచితముగా చదువుకొనబడుచున్నది. మూలధనమువలన వచ్చు ఫాయుగాలో కొంత బీదలకు అన్ననత్రు వైద్యసాముల క్రింద వినియోగింప బడుచున్నది. అనంతరము అగ్రాసనాధికారిగా యవ్యకించిరి. బెజవాడ వాస్తవ్యులకు, న్యాయవాదులకు, ఆంధ్రజాత గ్రంథాలయ సహాయ కార్యదర్శులకు నగు శిషా వేంకటాశాస్త్రిగారు గ్రంథాలయోద్యమమును గూర్చియు, అపవీడు వాస్తవ్యులను, ఆంధ్ర గ్రంథాలయోద్యమ వ్యాప్తికి పాటుపడుచున్నట్టియు, పండితులను నగు నడ్డమాని కానశాస్త్రిగారు సహాసిన ధర్మములను గూర్చియు యక్షియుక్తముగా సభారంజకముగా నుపన్యసించిరి. — ఒకవీటిభివృద్ధి.

ప్రజాభిప్రాయములు

విలేజులకు సూచన.

కలకత్తాబుధజన విభేదములు; గానప్రియులు; (పరిశీలనలో నకు చింతిలు చున్నాము — సంపాదకుడు.

వ్యాయామక్రీడ.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కానంపాదకునకు:

అయ్యా! ఈనెల 8, 9, 10 వ తారీఖులలో 2 వ గల పత్రికగరం లా|| విద్యార్థి జాతీయయోగవ్యాయామక్రీడామహాసభ ఈయూర జరుగును. శ్రీముత గంటి లక్ష్మీనరసింహము పంతులు సంస్థానం ఎంజినీరు బి. ఎ. వి. సి. యి గారు సభాధ్యక్షులు. గజపతిగరము బి. రామజోగ రావు

సంజేహము

ఆంధ్రప్రదేశ్ కానంపాదకునకు:

అయ్యా, క్రింగములో ప్రతిసంవత్సరము పువ్య. కు. 11 గోజున మహాత్మ్యరము జరుగుటయు, ఆయత్సరమునకు, నా నాదేశముల నుండి జనులు విచ్చేసి యేకాదశీవ్రతము నాచరించి శ్రీస్వామివారి దర్శనము చేసికొనుట యున్నది. ఇట్లుండ గత మార్గకర కు 11 గోజున యేత్సరము జరిగినదనియు జను లేకాదశీవ్రతము నాచరించినయు నొకవదంతి కలిగియున్నది గనుక చదువకు తగ్గవైనను నిజము తెలుప ప్రార్థితులు. తిలపతి చేబియ్యం వేంకట్రాయయ్య

III

విశాఖపట్టణంజిల్లా కార్యదర్శి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కానంపాదకునకు:

అయ్యా, విశాఖపట్టణం జిల్లానుండు ఇందిరకును 16 ధర్మ గ్రంథాలయములు మాత్రము కలవు. వీనిలో చాల భాగము సరిగ పనిచేయుచుండుటలేదు. ఈమండలమందు గ్రంథాలయోద్యమమును న్యాపింపజే యటకు, ఇదివరకున్న గ్రంథాలయములకు చూచి, తగు సలహా లొసంగుటకును, ఆంధ్రజాత గ్రంథాలయ సంఘ పత్తమున మేళుపాక వాస్తవ్య జను, జాతాభిమానులు నగు నుద్దా సోమపూశాస్త్రిగారు సంచారకార్యదర్శిగ పని చేయుచున్నారు. కావున ఆజిల్లా వాస్తవ్యులందరు వారికి సర్వవిధముల తోడ్పడి, ఈ యుద్యమవ్యాప్తికి సహాయము చేయుచుంచి ప్రార్థించుచున్నాను.

అయ్యంకి - వేంకటరమణయ్య.

బెజవాడ కార్యదర్శి.

V

విజ్ఞానచంద్రికా కురిషల్.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కానంపాదకునకు:

అయ్యా, ఈనెక్సరము పవత్తువారు సాహిత్యమునందు 1 తిక్సన సోమయాజి 2 పాతాళభైరవి చరిత్రమునందు 1 ఆంధ్రులచరిత్ర మొదటి 148 పుటలును 2 అబలా సచ్చరిత్ర రత్నము 2 వ భాగమును; శాస్త్రమునందు 1 క్యరసాను శాస్త్రము 2 వ భాగము మొదటి 190 పుటలును 2 చరిత్రవిద్వ 3 విశూచియును పఠనీయ గ్రంథములుగా నేర్పరచిరి. సాహిత్యమునం దేర్పరచిన తిక్సన సోమయాజి చరిత్ర సంబంధ మగునది యని నానుభిప్రాయము. అందున్న కొద్దిపద్యములు యాతని జన్మస్థలము యాపము గుణము కవిత్వము యిట్టిది యని నిశ్చయించుటకు వ్రాసినగుటచే సాహిత్యాభి వృద్ధికరముగాదని చెప్పబటకు సందియులేదు. తిక్సన సోమయాజి చరిత్రమునందున్న తిక్సనమగమును గురించి మనము సిద్ధి, కాకతీయగణపతి, యాదవులు, భద్రతిక్సన మొదలగు వారింకూర్చి విభులముగ ఆంధ్రులచరిత్రయందు చర్చించియే యున్నాము. ప్రతిసంవత్సరము ఆంధ్రులచరిత్రయందు కొంత భాగము పఠనీయముగ నేర్పరచుచునే నుండిరి తిక్సన సోమయాజి చరిత్రయందైన పద్యము 4 మామగంతులు పీఠిక, కృతిపద్యములు సంబంధములగునని. ఇంతటినుండి సభ వారు భారత, భాగత రామాయములలో నైనను లేక యితర చిన్న ప్రబంధములనైనను యేర్పరచిన సాహిత్యాభి వృద్ధికి కరమార్గమని నానుభిప్రాయము: ఏతత్ సభవారు చేయుచున్న భావాభివృద్ధి నెంతయు పొకడరిగి యున్నది. గోంప రావు వేంకటరావు.

గోదావరిజిల్లా రామచంద్రపురమునండి, మా స్వకీయ విలేజురి యిల్లు వాగ్మమునున్నాడు: — ఈ గ్రామములోన, ఈతాలాకాలోని యితర గ్రామములలోన పశ్చిమ కిరసనా యిలు దొరకక అనుభవించుచున్న యిమములు వాగ్మ నలవికాదు. ప్లాపించిన కొద్దికేపాలలోను సప్తము కలసివంత లేకపోవుటవలనను, రాబడిన కొద్దిపప్తయిలోను యూనియను దీక్షముల ఖర్చుపేరు జెప్పి సగము దీసికొనిపోవుట వలనను, మిగిలిన సగము ఉద్యోగస్థులకు, స్త్రీదగ్గకు, మొదలైనవారలకు పంచిపెట్టుటలేదను, సప్తము కచ్చిన రెండు మూడు గోజులకే కిరసనాయులు అముఖ్యుల దని చెప్పుచున్నాడు. ఇందువలన జేలకొలది దగ్గర గ్రామములనుండి రమ్మబీదజనులు బట్టిసిపాలతోనే తిరిగిపోవలసినవారగుచున్నారు. వారము నకు వాలుగుదినములు డిపోలో నూనె యుండదు. పాటకపు జాలి జనులురాతులంగు, ఈయధ్యనే వరికోతలు ముగిసి నట్టి గడ్డియందుట చేత, తప్పనిసరిచే నోరుతెని కరువులనోట మగ్ని కొట్టి దానిని చుంటవేసి దానివెలుగున భుజించి రాత్రి వీక టింటిలోనే నిద్రింపవలసిన వారగుచున్నారు. అధికారులు ఇది చిత్తగించి యిక్కడ డిపోలసంఖ్య వృద్ధిచేసి, కలసివంత సప్తము చేయింపనియెడల, తిండిలేక చులచుల మాడిపోవుచున్న బీదలు:లిగిన గంజిపాడ ప్రాకుటకు పీచు తేనివారగుచు రని నమ్మగోరుచున్నాము.

ఏలూరు తాలూకా గ్రామోద్యోగముల సంఘమువారు ఏలూరు పురమందిరమున 2 వ తేదీన నొక సభ గావించిరి. కొమ్ము రామలింగశాస్త్రిగారు గ్రామసాధికత్వము వహించిరి. వివిధగ్రామముల యుద్యోగులును, ఇతరులును సభ నలంకరించిరి. కొవ్వలి, బెంగులూరు గ్రామ మనముగార్లును, ఆగడాల్లంక, మాడపల్లి, పూళ్ళ, కొవ్వలి గ్రామకరణము గార్లు నుపన్యసించిరి. సభయందు మచ్చాగెను గవర్న మెంటువారు 9-11-18 తేదీన కృష్ణాజిల్లా గెజెటునందు ప్రయరము చేసిన బిల్లులకు జరిమిర్యకొర కిచ్చిన యువకాశము చాలదనియు, 1919 జూన్ నెలాఖరువరకు గడు పీయవలసినదనియు, బిల్లునందలి యంశముల పశ్చిమమునా రాలోచనానికి తెచ్చుకొనవలసినంత యవసరము గాన్పింపదనియు, ప్రస్తుతి ముచునందున్న చట్టములు గ్రామోద్యోగములను తగిన కట్టుబాటునం దుండుచున్నవనియు, ప్రజాతింపబడిన విషయములు గ్రామోద్యోగముల కెక్కుడపకారిలనియు, అట్టివానిని చొప్పించి గ్రామోద్యోగముల బాధింప యత్నింపబూనుట కేవల మన్యాయ మనియు, వానిని ప్రజాకెట్టునెడ గ్రామ పరిపాలన పూర్తిగ చెడి ప్రభుత్వమువారికిని ప్రజలకును మిక్కుటమగు కష్టముల నొనకూర్చుట కాధారభూతములుగ పరిణమిల్లుచేయొ యనియు, కావున అట్టి వానిని ప్రజాకెట్టు కండ, గ్రామోద్యోగము లంపున విజ్ఞాపనల సావరముతో నందుకొని ప్రకటింపబడిన తమ బిల్లుల దయతో నుపసంహరించుకొనవలసిన దయయు తీర్మానింపబడి డి. — ఒకవీటిభివృద్ధి.

శ్రీ మైలవరం బాలభారతి సమాజమువారు ఈనెల 11-వ తేదీ శనివారం రాత్రి బెజవాడలో

కృష్ణలీలానాటకమును
12 వ తేదీ ఆదివారం ఏకాదశ మహత్యను
రుక్మాంగద నాటకమును
ప్రదర్శన మొనరింతురు.

కుర్చీటిక్కుట్టు కాలసిన ఇతర గ్రామస్థులు దయచేసి వారిసిట్టకు యందుగా జాగ్రత్తచేసికొనవలయును.

1. శ్రీమలయిన గోపాలకృష్ణ గోకతాపి వ గుని
రంగుల చిత్ర పటము
ప్రతి 1-4 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0.
వి. సి. ఖయ్యలు ప్రకృతము.
ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము,
పోస్టు బాక్సు 212 మదరాసు

ఆత్మ విజ్ఞానా.
శిష్యుడైన పక్కని గ్రంథము. కలకు. 8.0.
మీ చేతు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము
పోస్టుబాక్సు 312, మదరాసు.

Towards Peace.

(o)
(Reuter's Agency)

Great Britain

War Service Honours.

LONDON, January 4.

The Gazette contains the following awards to officers and ex-officers of the Indian army for services in war—
C. M. G. Lieut-Colonels R. G. Munn, E. S. Wake and Major R. S. Steel.

O. B. E. (Commander).—Lieut-col. C. R. Bond.
(Officers). Colonels J. W. Cowley, A. W. Newbold, Lieut-col. R. H. Dewing.
Major John Kendall, Captain Rupert Simson.
Promoted General.—Lieut-Genl Sir J. Cowans.
D. S. O for services in North Russia Major F. G. Marsh.

France

Restoration of Prewar Regime in France.

LONDON, January 5.

Havas Agency states.—The French minister of food supplies has signed a decree cancelling many food restrictions imposed during the war. The decree orders fixing of the maximum prices for condensed milk, eggs, tarragon, rice, dried peas and beans. It also alleviates the rules concerning the hours at which meals can be obtained at hotels and restaurants. These measures are a first step to return to pre-war regime. The growing shortage of meat in France will be greatly felt during the coming spring. Meatless days of last year were very successful but the supply of frozen meat is required.

Seine Navigation almost Suspended.

LONDON, January 3.

Havas Agency states.—The Seine flood is becoming more menacing and navigation is almost suspended.

Abundant Potash Deposits in Alsace.

LONDON, January 3.

Havas Agency states.—The potash deposits in Alsace will prove a treasure to France, greatly enhancing the fertility of the soil. The minister of agriculture states that the supplies of potash are unlimited and quantities are available for the farmers at once at prices lower than those ruling before war.

LONDON, January 4.

Exchange on Paris yesterday was 2595 to 2600.

Suppressed by Germany at the outbreak of the war, Mr. L. E. Mehin starts publication at Metz as the daily organ of the French propaganda in Lorraine.

Revictualling Europe.

Allied Food Council.

U. S. Takes the Lead.

LONDON, January 4.

PARIS.—An Ententes Food Council has been established as a result of discussion between President Wilson, on his arrival in Paris, with Mr. Clemenceau, Mr. Lloyd George and Signor Orlando. All agreed that relief on such a large scale necessitated unity of direction similar to that which was so successful between the French and British Chief Commanders. The Allied Governments advised the President of their desire that the United States should take the lead in the organisation and administration of this relief. The Council, which has been appointed, will have two representatives of each Government for the co-ordination of food, finance and shipping resources. Mr. Hoover's American colleague will be Mr. Norman S. Davis. The French have appointed Mr. Clemente, Minister of Commerce, and M. Vilgrain, Minister of Food. The British and Italian representatives have not yet been announced. The President asked Mr. Hoover immediately to convene the first meeting of the delegates named.

China

Scandalous Opium Smuggling in China.

Enormous Quantity

Seized on Chinese Customs Revenue Cruiser.

LONDON, January 4.

The "Times" learns from Shanghai that Indian opium to the value of 15,000 dollars has been seized on board the Chinese Customs Revenue Cruiser, on which Sir Francis Aglen, inspector-general of maritime customs, was returning to Shanghai from a visit of inspection to the southern ports. The Chinese crew clearly imagined that any ship in which the inspector-general was travelling would be safe from troublesome investigation. The value of opium indicates that the crew were merely agents of a bigger organisation. Indeed the extent to which opium smuggling is now practised is scandalous. In nearly every ship from South China and Vladivostok some opium is found, occasionally running to enormous figures. Opium is extensively cultivated in Korea while the recently established factories in Formosa are doing big business in exporting morphia to China, principally through Japanese post-office which the Customs are unable to touch. Meanwhile cultivation in China is increasing by leaps and bounds in most provinces. In Kweichow the Provincial Assembly has unblushingly thrown off the mask and officially permits cultivation in order to prevent the drain of silver into Yunnan for opium imported from that province.

Germany

German War Documents Discovered at Charlottenburg.

LONDON, January 3.

The "Petit Parisien" says that documents bearing on the war which were removed from the Berlin Foreign Office have been discovered at Charlottenburg. Some are in the Kaiser's handwriting.—"C. & M. Gazette"

New German Army.

Its Composition.

LONDON, January 3.

Herr Noske interviewed said that the army of new Germany will consist of volunteers who have served at the front. They will choose their own leaders.—"C. & M. Gazette"

Bulgium

Surrendered Locomotives. Collision with British Troops' Train.

LONDON, January 3.

It is reported from Brussels that several coupled locomotives driven by Germans towards the place of surrender collided with a British troops' train between Namur and Charleroi. Thirty soldiers were injured. Three of the German drivers were arrested.—"C. & M. Gazette" special cables.

Austria

German Austria. Union With Germany Weakening.

LONDON, January 3.

The Vienna correspondent of the "Volkszeitung" says that the movement in German Austria towards union with Germany is weakening owing to fear of the Bolsheviks. The idea of a loose union of the States formerly constituting Austria, in which the Slavs would lead, is gaining ground.—"C. & M. Gazette"

Straits Settlement

Causeway Construction Across Johore Old Straits

LONDON, January 4.

SINGAPORE.—The Legislative Council has given its assent to the resolution that a causeway should be constructed across the old Straits of Johore, thus blocking up an important arm of the sea. The causeway is believed to be necessary for the development of New Singapore. It is stated that the admiralty does not object to the scheme, but that commercial authorities have not been consulted.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Calcutta

Moderates' Conference Meets in Easter.

CALCUTTA, January 6.

It is understood that the Second All India Conference of the supporters of Montagu Chelmsford scheme of reforms will be held at Calcutta during the Easter, April 18th to 21st.

Scientific Police Detection.

CALCUTTA, January 6.

Hastings police have by the use of X-rays succeeded in recovering a stolen piece of jewellery at Calcutta course on Saturday. A young Mahommedan was arrested for theft of a thin gold chain about twelve inches in length. He was seen, it is said, to wrench the property off the neck of an infant who was in the arms of its father. On being arrested the stolen chain was not found in his possession and it was presumed that he had thrown it away. He was however over to inspect Shillong of Hastings Police for enquiry. The inspector who has had previous medical experience came to the conclusion that the accused had swallowed the chain and had him examined under X-ray when true to expectation the missing article was detected. A petty surgical operation followed and the stolen article was brought to light. The accused is being sent up for trial.

Bombay

BOMBAY, January 6.

The P. and O. Company's S.S. "Mankin" with the outward mails of the 19th ultimo is expected to arrive in Bombay at 8 A.M. on Sunday next.

Lt. W. Stanley Hauled up. Case Compounded.

POONA, January 6.

Lieut. W. Stanley attached to the Military Accounts, Poona, was brought up before the Cantonment Magistrate on Sunday for wounding a tonga driver with gun shot. Lieut. Stanley, it seems, paid the man two rupees as fare but finding him still importunate he got his gun and fired in his direction, some shots lodging in the back of the man's wrist. As the parties expressed their willingness to settle the matter amicably the Court allowed the case to be compounded.

To Stimulate Recruiting.

Bombay, January 6.

A Press Note says:—With the object of stimulating recruiting for the Army in this Presidency the Government authorizes Commissioners (a) to remit for the term of the war, Land Revenue or Irrigation Revenue, combined up to a limit of Rs. 25 in any individual case in favour of persons holding land who were actually serving in the war as combatants or who have served during the war as such and been discharged with a good character, and also in favour of landholders who had sons serving as combatants (b) in the case of villages which had done exceptionally well in recruiting, to remit the Land or Irrigation Revenue in favour of persons who had served in the Army before the war and had been discharged with a good character and who were reported to have helped actively in obtaining recruits for the war, and to reward the village officers of such villages; (c) in the case of those villages referred to in (b) in which are survey-settled Inam villages, to take similar action subject to the consent to the Inamdar concerned, and in the case where the village is not survey-settled or where the consent of the Inamdar is not forthcoming, to bestow some special mark of favour on the village as a whole, such as for instance, grant of a contribution for a well in the village, or for repairs to the village Chavdi or school house.

Hospital ship 'Loyalty.'

BOMBAY, January 6.

An interesting account of the Hospital ship "Loyalty", now she has finished her career as a hospital ship, appears in the "Times of India". It will be remembered that at the very outset of war, that in August 1914 His Highness the Maharaja of Gwalior visited Bhopal and arranged with Her Highness Begum to present the Government with a hospital ship to be called the "Loyalty" to which other princes were to be asked to subscribe. The S.S. "Empress of India" was brought from Canadian Pacific Co. and converted and renamed. She was beautifully refitted in the Bombay dockyard and has been in service throughout the war. In the four years she was in commission as hospital ship, she sailed 41 voyages and carried 1546 patients, British, Indians, Chinese, West Indian, East and West Africans and German, Turkish and Arab prisoners of war. The cost of buying and fitting out the ship was approximately £12,000 and the cost of her upkeep for four years was £360,000, the total being nearly half a million sterling, of which by far the greater part was paid by H. H. Maharaja of Gwalior, though contributions were made from other states. Unique as part of ship's life saving work was the rescue of crew of S.S. "Ben Vorlich", after that the ship had been shelled and torpedoed by German submarine near Ushant on 1st August 1915. This incident and the sinking of the S.S. "Chintonia" were witnessed by "Loyalty" from a distance of about 1½ miles, when she was full of badly wounded men, (British cases from the Dardanelles). On her way from Alexandria and Malta to Southampton when plying in Indian waters the "Loyalty" had the good fortune to render assistance to a transport the "Edvana" which took fire and was abandoned at sea. The "Loyalty" picked up seventy of the burning ship's people in three boats during the night, afterwards transferring them to S.S. "Madras" bound for Bombay. She also rendered assistance to several Indian and native craft which were short of water and provisions and to a light house crew in Red Sea.

KARACHI, January 6.

Transport "Palamcottah" arrived early on Sunday morning bringing a portion of twenty-third Cavalry returning from Mosul after 3½ years in Mesopotamia. Today transport "Sagola" arrived with further detachment of the same regiment. Great reception was accorded to both on arrival.

Burma

Rangoon Rice Market.

RANGOON, January 6.

Last weekend there was considerable business done in the rice market, over 20,000 tons of old rice being disposed of. The demand for ready rice which was then manifested continued to-day as there is no lack of tonnage and millers have started selling new rice with dates for delivery. Prices are for delivery on or before 8th instant. Rs 130; 10th Rs 327-3; 15th Rs 325. Ordinary market prices were on Saturday January Rs. 317-2-0, three months Rs 319, April Rs 325. To-day's prices are January Rs. 300, February Rs. 319, three months Rs 322-8-0, April Rs. 330. The market is weak as everyone wants ready rice and no business is being done for forward buying.

Rangoon Indian Ladies Demand Equal Suffrage.

RANGOON, January 6.

A largely attended meeting of Indian ladies held on Saturday passed a resolution emphasising the necessity of placing women on an equality with men in all matters arising out of the constitutional reforms scheme. Most of those present were Indian ladies. Very few Burmese attended as they already possess the municipal franchise when qualified.

Punjab

Punjab Depot Havildar Shot Dead. Murderer Arrested.

RANGOON, January 6.

A Havildar of the 91st Punjabi Depot on Sunday morning was shot dead by a Lance Naik of the regiment who had been reported by him to his superiors. Subsequently the Lance Naik left the room where he had shot the Havildar and went on the parade ground with his rifle loaded. The Subadar Major formed a cordon round the lines and sent for Colonel Murray who on arriving went with the Subadar Major towards the murderer unarmed. He held them up at first but on Colonel Murray proceeding closer to him he eventually handed over his rifle to the Colonel and was placed under arrest.

•:0: ~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~

DELHI, January 6.

The Government of India have decided with the concurrence of the Government of Ceylon that from 1st February 1919 there should be an ordinary service for private and state telegrams and telegraphic messages at the existing rates. An ordinary private telegram to Ceylon will therefore be charged for at the rate of one rupee for twelve words with two annas for each additional word. An express service will also be introduced at the rate of two rupees for twelve words with three annas for each additional word. There will be a change in the existing press rates.

మద్రాసు వేగునిబంధనలు.

అటువ్యాధిగ్రస్తుని నిర్ణయించబడిన పోస్టులో వెసిడెంటు గారు వారియొక్క ఉత్తరపుటాదిన హెల్త్ ఫీసుగా ని వ్యాధి వ్యాపించియుండు ఇండ్లను చూచుచున్నట్లుగా నుండు ఇండ్లను, లేక వ్యాధి వ్యాపించియుండు బాగానున్న కాలిఫేయియంబుల ఉత్తరపుట చేయవచ్చును.

అయితే బలాత్కారముగా కాలిఫేయి ఉత్తరపుటే యింటకును, లేక ఇంటు ఉత్తరపుటయ్యింటకును కాల్చివేసిపోవు బలమును హాండింట్ వంటకు సమీపములో వారల ఉండుటకు పోటుయిప్పించి వెసిడెంటు గారు అపోటులో తగిన బందోబస్తును, నిర్ణయించుటకు వసతులను యేర్పరచవలెను. లేక, వైద్యురాలులు యింటలన్నిటినీ చూచియున్నచో దానిని చూడవలయును వ్యాధి వ్యాపించక ముందుకుగానున్న కాలిఫేయి మానము బాధ్యతను ముందే అధికము జడలయొక్క చుంచుకొనున్న బలాత్కారముగా కాలిఫేయియంబుల ఆవిర్భవము మన వెసిడెంటు గారు నిర్ణయించుకొనవలయును.

తాముగా కాలిఫేయి లేక ఈ రెన్యూవేషన్ కలవల్ల కాలిఫేయి పోవుచుండు భావ యేర్పరచు బాగాలో కాపురము చేయునటుల వెసిడెంటు గారు ఉత్తరపుట చేయవచ్చును.

అటువ్యాధి ఉండుచోటులలో 1894-వ సంవత్సరపు లాక్ డౌన్ ఆక్టినును ఆప్తు ఉపయోగించు నే వేగునిబంధన మైన యేర్పాటులను హెల్త్ ఫీసు గారు కోరిక కట్టడములను లేక పోస్టు వెసిడెంటు గారు గాని వారి ఉత్తరపుటాదిన వాని ప్రవేశించి ఉపయోగించుకొనవచ్చును. లేక కట్టడముగా బాగాగాని ఒకరి అనుభవములో ఉండుపక్షమున ప్రామాణ్యముగా 24 గంటల నోటీసు ఇట్లు గలవారికి యివ్వవలెను. సమగ్ర నోటీసును అటువంటి యింటికి గాని బాగాగాని, బహిరంగముగా తెలియునటుల అతికించవలయును. సమగ్ర ఇంటు వెసిడెంటు గారి అనునముగా నుండుచున్న వెసిడెంటు గారివల్ల యేర్పరచబడు భాదగను సామాన్యంగా, అభ్యంతరములకు గాని యివ్వవలెను. ఏ కట్టడమైనను విడిచివేయవలెనపుడు వారిని బాగాగా నుద్దేశించి యిప్పించవలెను. పాతగాళ్లు అపేక్షించినయెడల లాపలను వెనుకలను నున్న యింటి యిప్పించవలెను.

వెసిడెంటు గారు వేగు వ్యాపించుకుండునటుల జేయుటకు యే గుడిసెగాని కొట్టాయినగాని తీసివేయుట యావశ్యకము కాన్ది బాధించినయెడల వారి ఆ గుడిసెను గాని కొట్టాయినగాని లేక అవి కట్టబడిన సామానులను గాని తీసివేయు తీసివేసి కాల్చవచ్చును.

ప్రతి యింటవారును, ప్రతి వైద్యుడును, యెవరినైనను వేగు ఉండుచోటుల తెలిసినను లేక గెజటు మొదలగు ఫలములయందు నెరుగుకట్టి జర్నలులు వచ్చుచుండు తెలియదచ్చినను యెవరిలో కావున లేకముగ నుండుచుండు తెలియదచ్చినను తక్షణమే హెల్త్ ఫీసు గారికి తెలియజేయవలయును.

ఈ రెన్యూవేషన్ ప్రకారము సభ్యులైన వారియొద్దను, లేక నిర్వాహకాగారములలోనినను లేక నిర్వాహించినదవి కొనినను, లేక ఈ రెన్యూవేషన్ ప్రకారము చేసిన యేర్పాటులను విడిచివేయవలెను ఇండియన్ పబ్లిక్ ఆర్డర్ 1883-వ-సెక్షన్ ప్రకారము చంద్రుడు విధులుగా యొప్పుబడి అటు మానులకు మించక కైచీచేయవలెను. లేక యా 1000 చరమ జుట్టావాడు పొందుదు. లేక జుట్టావా, కైచి రెండికిని జూరదు.

ప్రజలకు తెలియజేయడ మేరకుగా:- వెసిడెంటు గారు చే నియమించబడిన బాగాలన్నిటినీ ఇతర బాగాలకు, అటు వ్యాధి సంబంధించిన బాగాలకుండు జనులు పోయినయెడల వై రెన్యూవేషన్ కలవని నిర్వాహించిన వారగుదు.

ఇండ్లకు కాలిఫేయియంబుల హెల్త్ ఫీసు గారు సహాయము కొరవచ్చును.

అటువ్యాధి సంబంధించిన బాగాలో కనబడు అన్ని జ్యోతీసులకు ఈ ఆక్టినుకు తెలియజేయవలెనని కోరబడుచున్నాడు. మరేయి అన్ని చావులను పీచుగులను శ్మశానములకు అనికొనవలెనటుల ముందు మన నోటీసుకు రేపలయును.

ఇర్లాండు దేశావలోకనము

కొయలిమను పక్షమువారు ఇర్లాండు దేశము నెడల అనువర్తించ జేయవలెనని కొనిన విధానము, ఎన్నికల సమయమున లానుకుకార్మి, బోనసుగా గార్లు తమ నియోజక వర్గమున కొనిగిన ప్రకటనమున క్లుప్తముగ తెలుపబడినది. 1914 సంవత్సరపు మోరూలు శాసనమును ఇర్లాండులో స్వరాజ్యమును గోరుభాగముల కనువర్తించ జేయవలెననియు, కాని "అల్బ్యును మాత్ర మివిషయమున నిష్పందింప వాదన" యు యానిభావోద్దేశము. కాని, యిది సంభవమునకు కారణ భూతముగను. ఇది ప్రస్తుత సమస్యకు తగిన పరిష్కారము కావాలదు. 1914 సంవత్సరముననే, సిక్ ఫీసు పక్షమువారు ప్రస్తుత ప్రాముఖ్యమును బడయక పూర్వము, ఒక పక్షమున జాతీయ వాదులు అల్బ్యునును చేరువకు రాదనియు, మరియొక పక్షమున అల్బ్యునును, యాభ్యుయిగ సర్. ఎడ్వర్డు కార్నమును, స్వరాజ్య మున తీసుకువచ్చును వాదించుచున్నప్పుడు, బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారేమి చేయుటకును తోచక కలవరపడుచుండిరి. వారు గుని తీవ్రములు గలిగియున్న, మూలన రాజకీయభిప్రాయములు ప్రబలమైనను, యీ సమస్య సులభసాధ్యము కాలేదు. మరింత క్లిష్టభూయిష్ట మైనది చెప్పవచ్చును. కావున, తేల తీర్మానములకంటె యెక్కువ అవకాశమును విషయమీ ఆపాదుమును తొలగించుటకు కావలసి యున్నది.

కొయలిమను వారి విధానమును సిక్ ఫీసు పక్షములతో సరిపోల్చిచూడుచు, వీరికోరికలు ఆసహ్యకరములు కావచ్చును. కాని, వీరియొద్దేములు మాత్ర మెల్లరకు జెలిసియే యున్నది. వారు, అనంతమును నెడల బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వాయుధ సహాయముతో నెడు తొక్కున సంపీడ్యమై యున్నాడు. ఇర్లాండు స్వతంత్ర సత్తా కముగ నుండి వలయునా, లేక బ్రిటిషు దేశ పార్లమెంటునకు లోబడి జేరముగ నుండవలయునా అను సమస్య గలిగి మారినదని కార్నము తమ నిర్వాహక వర్గముతో బలికయ్యుచును. సిక్ ఫీసు పక్ష సహకారులచే నీరెండర విషయము ఖండింపబడినది. భూతకాలమును ఇర్లాండు దేశవిషయము లలో బ్రిటిషు పార్లమెంటు అతి అంశ్యప్రకరముగ నర్పించినదియు, అందుచే వాదేవిషయ ముహూర్తము వాసభ నిర్వహించునట్లును ని యు వీరి వాదము. పార్లమెంటు సభా కార్యమును తీర సక్రమించుచు, పార్లమెంటులోని సిక్ ఫీసుసభ్యులు, తాము బ్రిటన్ దేశ సభ్యులతో కూడి సభయందు కూర్చుండరాదని యా, జెకోస్లావులు, జుగోస్లావులు, పోలాండ్, విరిషుదేశ సమస్యకూడ అంత దూతీయ సంఘముచే పరిష్కృతముగ న్లు యత్నింపవలెననియు చాలకాలము క్రిందటనే నిర్ణయించుకొనిరి. మరియు, మిత్రిమండలివారి సంగ్రామాశయములను బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు ఇర్లాండు దేశ విషయమున నుట్టంబించుచున్నారని కూడ మీర వాదించుచున్నారు. ఏలన, ఇర్లాండు దేశజనులలో వధిక సంఖ్యాకులు, ఆదేశమును బ్రిటన్ దేశమునుండి సంపూర్ణముగ విభజింపవలెననియు, బ్రిటిషు వా రెట్టిజోక్యమును కలుగజేసి కొనకుండుక ఆదేశము తన బానిసీత్విని తానే నిర్ణయించుకొనునట్లు యేర్పాట్లు చేయవలయుననియు తెలిపి యుండిరి. ఇందు సిక్ ఫీసుపక్షమువారి వాదము. దీని మంచిచెడ్డ తెలుసున్నది, యీ విషయమును బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు మిగుల జాగ్రత్తగానే యోచించుటకు వలెను. బ్రిటన్ దేశమునుండి ఇర్లాండును విభజించుట మిగుల అసంగతమని మనలో ననేకులకు తోపకనిచ్చును. ఈవిషయమును ఖండించునపుడు, మరియొక ప్రతినిధివాదును మార్చించుటకు వలెను. సర్ ఎడ్వర్డు కార్నము తెలిపినట్లు, బ్రిటిషు పార్లమెంటునకు అంశ్యప్రభుత్వమును ఆదేశము కొనుగట్టు! ప్రస్తుతము కొన ప్రభుత్వమును విరిషు దేశజనులలో వధిక సంఖ్యాకులు నైక బలసంయుక్తముగ పార్లమెంటు సభా యుత్తరపుటకు లోబడునట్లు నిర్ణయించవచ్చును కాని, యిదియు విరిషు సమస్యకు తగిన పరిష్కారము కానేరదు. "వైమెంట్ ఇండియా" వ్యతిరేక.

మూహిని కైలము:- స్త్రీ పురుషులు వాడులకు యోగ్యమైనవి. మొదటకు చలువ జేయుచు, పెండ్లుకలు గాలించుదును. వెండుకలు ముగ్గులను, ముహూపసగలను యుగించును. 0-12-0

109, ఫోరొడు ఫోర్ట్, బొంబాయి, ఇండియా, 1919.

శారదాంబ
ఇది శ్రీ భర్తృబోధిని యను నాటకము.
సంఘము రాచూర సంస్కారమునకు మూర్త్యు
మిందాజూబుడినది. అందరును జదివి తిర
వలయును. వెల 4 అణాలు. పోస్టేజీ వేరు.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
7, తింటుకట్టి వీధి, మదరాసు.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయోషధములు.

బృహత్ మంజుష్టాదికృష్ణ
రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రశస్తమైనది.
½ పాను సిసా రు 0-12-0.

చంద్రవర్ణ గుటీ
మూత్రవ్యాధులందు అమోఘముగ
పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

వానవలేహము
దగ్గునకు మంచిముందు.
½ పాను సిసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియు హాండ్లెయిభాషలో
జరుగువలయును

జాండు షార్త్ స్వ్యాటికల్
వర్షము
అయుర్వేద యోషధముల తయారు
బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists
Elphinstone Road, Bombay, 13

301 **పాశ్చాత్య వేంకటాచల** 302

పండితులవారి సిద్ధాంశధములు.
లోకామయహార కస్తూరిమాత్రల నిష్పష్టవను
కు రికింపుడు.

ప్రతి వత్సరమునను బడలగొంటి నీ బాగు విశ్రయించుచున్నది.
ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సింగాపూరు, మలయ, స్ట్రేట్, గోవా, ఫీజి, బెరింగ్, హవాయి, మున్నగు ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధాంశధమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేయొక లోకము చుట్టూ" కస్తూరి మాత్రల సిసా మియంబు నున్న యెడల, చాటికె కైదు, నయమును, నీక్షించి, యెర్రెట్టుకొనుట తప్పిపోవును. శిరము, శిరవాతము, అక్కము, భూమ్యవారము, జ్వరము, చాంద్రము, మలబద్ధము, దగ్గు, గజము పొప్పి, బలహీనత, అశాశోక్యము, చెడ్డనీటినుండి గలగు నివారము, విన్నదిట్లగు గలగు జ్వరము, వర్ష, వాయువు, మరియు ననేక లోగములును, ఈ సిద్ధాంశధ సేవనచే శాశ్వతముగా హాయి గుణము గలుగును.

వైద్యులలో నీకదిగూ అనువర్తియు నువయోగరములకు కర్మాటక మాలికలగునీయ యోషధములకు చూచు తెలుసుచుండు.

కెజ్జెర్లై యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సిసామును చూచుచు; చూచి ఫీసికొనరలెను. అనుపానవల్లము, ప్రతిసిసాతో గూడి యుండును. 280 మార్గమున సిసా 400 లు మాత్రము.

6 సిసాల లోకసాం శిష్యుండుగొని
జువాల భయ్యతోడే 1-1-0
12 సిసా లోకసాం కొనిన 2-16-0
25 సిసా లోకసాం కొనిన 6-1-0

గురు శ్రోగములకు మూర్త్యు అయుర్వేదీయ సిద్ధాంశధముల బోధకును.

జూరము:- శ్రీ సీతారామమవైద్యశాల, మున్నగు.